

PROVINCIE
FLEVOLAND

Reader PS werkbezoek Brussel IPO Jaarcongres 30-09-2025

Voorwoord

Geacht Statenlid,

Ter voorbereiding op uw werkbezoek aan Brussel in het kader van het IPO Jaarcongres op 30 september 2025 ontvangt u hierbij een beknopte reader met achtergrondinformatie.

Het programma van de deelsessies vloeit deels voort uit de agenda van het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Voor de deelsessies die gaan over de volgende Europese begroting, de toekomst van de landbouw in Europa, de kracht van de circulaire economie, energietransitie, digitale veiligheid en corridors, vindt u in het HNP Werkplan en de Europese lobbyfiches relevante achtergrondinformatie.

Paragraaf 2 'Europese achtergrond' biedt een korte toelichting op de nieuwe beleidsprioriteiten van de Commissie-Von der Leyen II en op het beleidsproces van de Europese instellingen.

Verder is de factsheet van het Huis van de Nederlandse Provincies bijgevoegd, waarin kort het werk van het HNP in Brussel wordt geschetst.

Vervolg

De volgende beeldvormende sessie voor de Commissie EMS staat gepland op 26 november. De presentatie heeft twee hoofdonderwerpen: lobbyen in Europese netwerken en de Europese lobby op het Meerjarig Financieel Kader (MFK).

Onder het eerste punt komt aan de orde op welke onderwerpen Flevoland in Brussel lobby voert en welke netwerken Flevoland daarvoor benut. In het tweede deel wordt inhoudelijk ingegaan op de lobby op de nieuwe Europese meerjarenbegroting, waarvoor de Commissie ingrijpende veranderingen voorstelt.

Wij wensen u een nuttig en aangenaam werkbezoek aan Brussel toe.

Team Europa

Inhoud van de reader:

1. Het programma van het IPO Jaarcongres 30 september 2025
2. Europese achtergrond
3. Factsheet Huis van de Nederlandse Provincies (HNP)
4. Het werkplan HNP 2025
5. De Europese lobbyfiches, versie mei 2025

PROGRAMMA IPO JAARCONGRES 2025

Dit jaar staat het congres in het teken van **'Samen sterker vooruit'** – een krachtige oproep om in gezamenlijkheid verder te bouwen aan de stem van de provincies, binnen Nederland én in Europa. In samenwerking met het Huis van de Nederlandse Provincies, dat dit jaar zijn 25-jarig jubileum viert, bieden wij u een feestelijk én inhoudelijk programma aan.

Gebruik voor de meest actuele versie van het programma op de site van het IPO jaarcongres:

[IPO Jaarcongres 2025 | Programma](#)

Programma

Het programma zit vol inspiratie. We bieden een plenair programma met boeiende keynotes. Later kunt u kiezen uit een breed aanbod aan sessies, helemaal in het teken van Brussel en de Europese samenwerking. 's Avonds is er volop gelegenheid om informeel bij te praten en te netwerken.

Het programma:

11.45 - 13.00 uur: Inloop, registratie, lunch

13.00 - 14.15 uur: IPO Jaarcongres 2025

15.00 - 18.00 uur: Deelactiviteiten

18.00 - 19.00 uur: Vrije tijd of inchecken hotel (u kunt dan nog niet terecht in het Museum)

19.00 - 22.00 uur: Netwerkavond

Klik hier voor meer informatie over de sprekers. [IPO Jaarcongres 2025 | Sprekers](#)

Europese achtergrond

De nieuwe mandaat periode van de Europese Commissie

Een jaar na de start van de Commissie-Von der Leyen II zien we zeven nieuwe prioriteiten die de koers van de Europese Unie bepalen voor de periode 2024–2029. De hoogste prioriteit is Europa's duurzame welvaart en concurrentievermogen. De Commissie zet in op economische groei, innovatie, digitalisering en decarbonisatie, om de Europese concurrentiekracht te versterken en dat zien we terug in het voorstel voor het volgende EU Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor 2028-2034. Dit sluit aan bij de ambitie om Europa toekomstbestendig te maken zoals eerder al in het Draghi rapport werd beschreven.

Defensie en veiligheid zijn opgewaardeerd tot de tweede voornaamste prioriteit. In het licht van geopolitieke spanningen en nieuwe dreigingen zoals cyberaanvallen en hybride conflicten, wil de Commissie een sterke Europese defensie-unie opbouwen. Dit omvat versterking van militaire paraatheid, betere samenwerking tussen lidstaten en investeringen in strategische technologieën.

Naast deze twee speerpunten richt de Commissie zich op sociale transitie, voedsel- en waterzekerheid, en bescherming van democratie en Europese waarden. Gelijke kansen, sociale inclusie en burgerbetrokkenheid staan centraal in het beleid, evenals het behoud van het Europese sociaal model.

De Commissie wil daarnaast de internationale rol van de EU versterken via uitbreiding, strategische partnerschappen en economische diplomatie. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de voorbereiding van het nieuwe MFK 2028–2034, waarin nationale en regionale partnerschapsplannen een sleutelrol gaan spelen bij de verdeling van middelen en het realiseren van beleidsdoelen.

Deze prioriteiten vormen samen een geïntegreerde agenda met een sterke focus op concurrentiekracht en strategische autonomie.

Opfrisser: hoe wordt een besluit genomen door de Europese instellingen?

De **Europese Commissie (EC)** heeft de wetgevende macht en bezit het recht tot initiatief voor nieuwe beleidsvoorstellen. Het Europese besluitvormingsproces begint meestal bij de ambtenaren van deze Europese instelling. Daarnaast controleert de Europese Commissie of regels uit de verdragen worden nageleefd.).

Het **Europees Parlement (EP)** is de Europese instelling die de burgers van de EU direct vertegenwoordigt in het besluitvormingsproces. De bevoegdheden van het Europees Parlement bestaan uit het goedkeuren en eventueel aanpassen van beleidsvoorstellen van de Europese Commissie. Daarnaast controleert het Parlement of de andere instellingen de regels naleven en keurt het de EU-begroting goed.

De **Raad van de Europese Unie** (ook wel de Raad van Ministers genoemd) brengt de nationale regeringen van de 27 lidstaten van de EU samen. Net als het Europees Parlement, heeft de Raad de verantwoordelijkheid om in te stemmen en eventueel aanpassen van de voorstellen van de Europese Commissie. De Raad bestaat uit 10 verschillende thematische samenstellingen. Een voorbeeld: voor de Raadsbijeenkomst milieu wordt de Nederlandse minister van het ministerie van infrastructuur en milieu samen met de 'collega-ministers' uit andere EU-landen uitgenodigd.

Het **Comité van de Regio's** (burgemeesters en regionale bestuurders) vormt samen met het Economisch en Sociaal Comité (werkgevers en werknemersorganisaties) de adviserende instellingen in het besluitvormingsproces van de EU. Deze adviesorganen brengen een niet-bindend advies uit over voorstellen van de Europese Commissie. De Europese instellingen dienen dit rapport verplicht in overweging te nemen tijdens de besluitvormingsprocedure. Voor het CvdR is gedeputeerde Jan Klopman namens provincie Flevoland plaatsvervangend lid van de commissie COTER waar regionaal beleid, transport en EU-begroting de onderwerpen van zijn.

De **Europese Raad** bestaat uit de regeringsleiders van de 27 EU-lidstaten. Als de regeringsleiders bijeenkomen worden de grote politieke lijnen en prioriteiten uiteengezet. De conclusies zijn niet

juridisch bindend, maar vormen vaak wel het startpunt voor nieuwe beleidsinitiatieven van de Europese Commissie.

De belangrijkste rechtsinstrumenten van Europese instellingen zijn:

Een verordening: bindend besluit in de hele EU rechtstreeks van toepassing voor de degenen waarop de verordening zich richt.

Een richtlijn: bindend ten aanzien van het te bereiken resultaat. EU bepaalt welke doelen gehaald moeten worden, de nationale regeringen mogen de vorm en middelen kiezen om deze doelstellingen te bereiken.

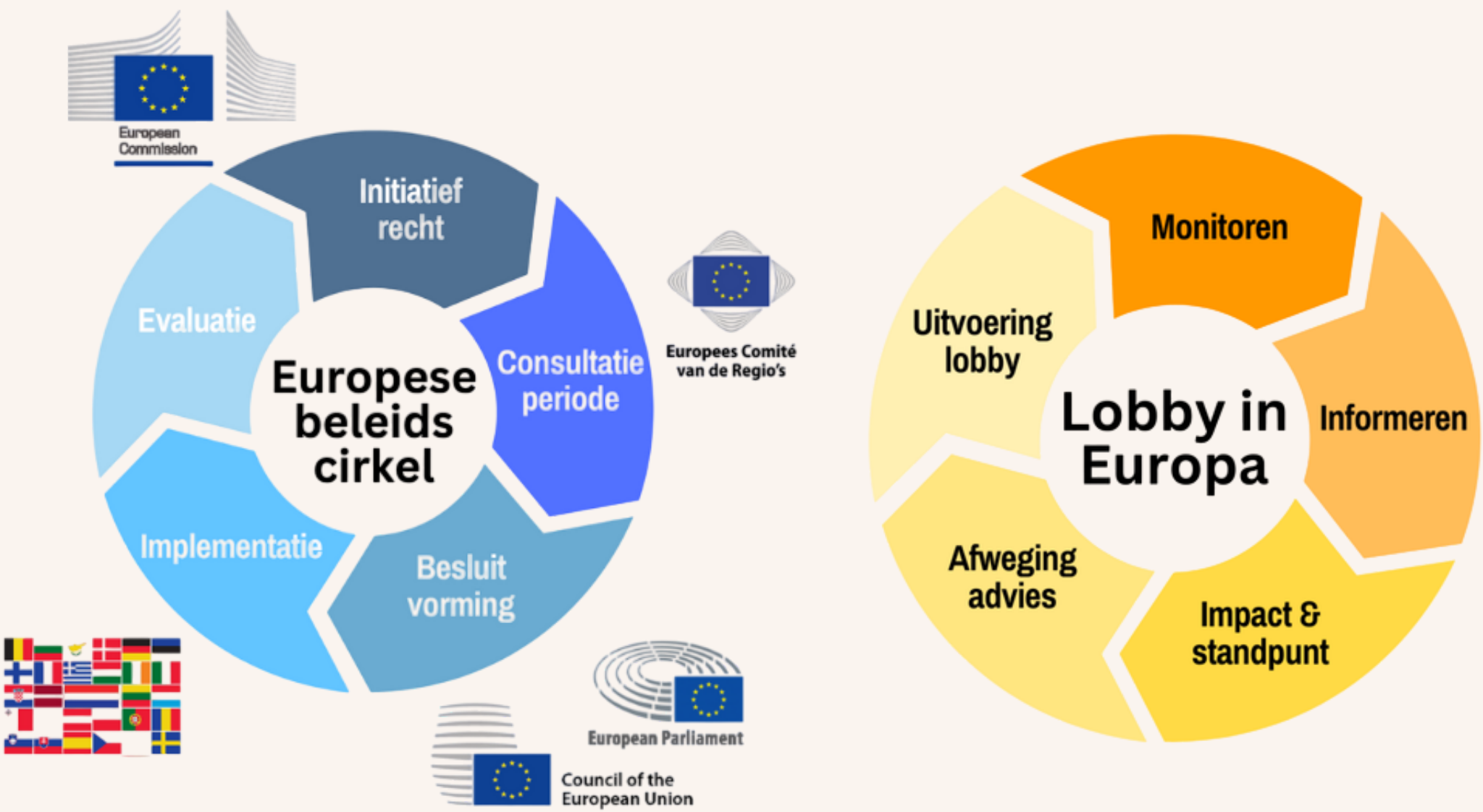
Het zwaartepunt van de Flevolandse lobby in Brussel?

De Flevolandse lobby in Brussel is het actiefst tijdens de beleidsvoorbereiding van EU-ambtenaren van de Europese Commissie en het begin van de besluitvormingsprocedure. Als een Commissievoorstel is gepubliceerd moeten de Raad en het Europees Parlement overeenstemming bereiken over de inhoud van het voorstel. Als de Europese instellingen een richtlijn of verordening hebben vastgesteld, verschuift het zwaartepunt naar Den Haag. De Nederlandse regering wordt dan verantwoordelijk voor het omzetten van Europese targets in nationale wetgeving. Door als Flevoland actief in Brussel te lobbyen kunnen we aan het begin van een beleidstraject zorgen dat Europees en later Nederlands beleid van invloed op onze provincie zoveel mogelijk overeenkomt met onze belangen, verwachtingen en wensen voor Flevolands economisch, klimaat, landbouw en/of energiebeleid.

Het HNP EU-Handboek

Europese besluitvorming in het kort

Door samen op te trekken in Brussel, creëren de provincies en het Interprovinciaal Overleg (IPO) synergie. Dit is een belangrijk startpunt voor gezamenlijke belangenbehartiging, signalering over actualiteiten en gerichte informatievoorziening en advisering naar de achterban en de Europese instellingen toe.

De gezamenlijke HNP-dossiers

De collegeprogramma's van de twaalf provincies, de agenda van het IPO én het jaarlijkse werkprogramma van de Europese Commissie zijn leidend voor de keuze van de dossiers waar de provincies gezamenlijk op inzetten in de EU.

Klimaat & Energie

Industrie

Circulaire Economie

Mobiliteit

Digitalisering

Regionale Economie

Landbouw, Natuur & Milieu

Wat doet het HNP?

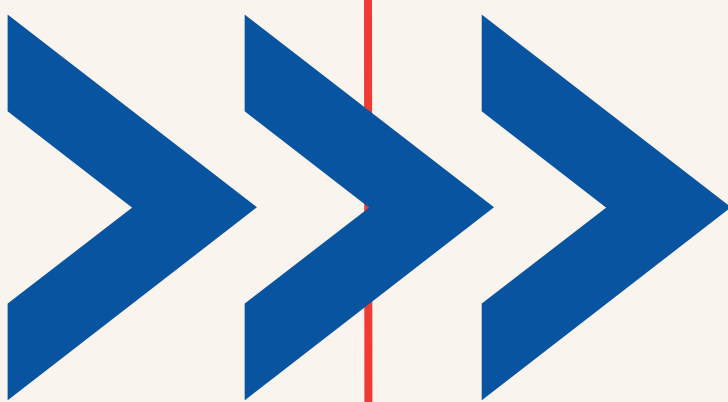
Het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) is proactief als gezamenlijke vooruitgeschoven post van de provincies en IPO en behartigt de provinciale belangen op het Brusselse EU-speelveld. Het HNP faciliteert kennisdeling, profilering en gezamenlijke belangenbehartiging. Het HNP-kantoor is een multifunctionele werkomgeving en -ontmoetingsplek.

Hoe staat het met de lobby op de gezamenlijke dossiers? De HNP-werkgroepen bereiden de inhoudelijke lobby voor. Wat zijn de behaalde resultaten en waar werken we naar toe? Zie de stand van zaken op de [HNP-dossiers 2025](#).

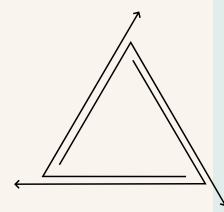

Het HNP-bestuur

De dertien HNP-bestuurders verdelen zich over de gezamenlijke HNP-dossiers; de commissie-lidmaatschappen in het Europees Comité van de Regio's (CvdR); en de IPO-bestuurlijke adviescommissies en het IPO-bestuur. Efficiënte combinaties tussen portefeuilles en functies versterken de provinciale lobby.

Hoe zorgen we ervoor dat onze inzet in Brussel bijdraagt aan de provinciale opgaven?

BAC Ruimte en Leefomgeving
BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
BAC Landelijk Gebied
BAC Klimaat en Energie
BAC Regionale Economie en Cultuur
BAC Financiën en Openbaar Bestuur
IPO Bestuur

Hoe versterken we onze lobby in Brussel en de samenwerking tussen provincies?

REGIONAAL DENKEN EN EUROPEES HANDELEN. DAT IS ONZE WERKWIJZE IN BRUSSEL.

Wat zijn de grote opgaves op deze dossiers in 2025? Zie het [HNP-werkplan 2025!](#)

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

20 25 WERKPLAN

INHOUD

03 | Inleiding

05 | Gezamenlijke dossiers

19 | Terugblik 2024

24 | Communicatie en evenementen

29 | Comité van de Regio's

30 | HNP-bestuur

34 | Financiering 2025

35 | Afkortingenlijst

INLEIDING

“Het HNP bruist na 25 jaar als nooit tevoren. In de voortdurend veranderende context van Europa speelt het HNP een cruciale rol die flexibiliteit, alertheid en doorzettingsvermogen vereist. De toenemende invloed van EU-prioriteiten op decentrale overheden betekent dat het HNP proactief moet inspelen op ontwikkelingen in Brussel.” Arthur van Dijk, Voorzitter van het Huis van de Nederlandse Provincies

De Europese Parlementsverkiezingen van 2024 hebben een **nieuw politiek landschap** gecreëerd en de start van een nieuwe ambtstermijn voor de Europese Commissie markeert een belangrijk moment voor **hernieuwde beleidsprioriteiten**. In dit kader presenteert het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) het Werkplan 2025, dat de gezamenlijke inzet van de twaalf provincies en het Interprovinciaal Overleg (IPO) richting de Europese instellingen vormgeeft.

De Europese context in 2025

De afgelopen jaren hebben aangetoond dat **strategische autonomie en veerkracht** voor de EU belangrijker zijn dan ooit. Door de geopolitieke spanningen staan de afhankelijkheid van energie en kritieke grondstoffen, de interne markt, industrie en defensie hoog op de Europese agenda. De nieuwe Europese Commissie heeft haar werkprogramma voor 2025 gepresenteerd met een sterk accent op **duurzame groei, technologische soevereiniteit en het versterken van de democratische waarden van de Unie**. De groene transitie blijft een speerpunt, met aanvullende maatregelen om klimaatdoelen te halen en de energietransitie te versnellen. Daarnaast krijgen digitale infrastructuur, artificiële intelligentie en grensoverschrijdende cybersecurity hogere prioriteit. Voor de Nederlandse provincies betekent dit zowel uitdagingen als kansen. Innovatieve oplossingen voor duurzame landbouw, energietransitie en slimme mobiliteit — thema's waar provincies direct invloed op hebben — staan centraal.

INLEIDING

Aanpak en werkwijze

De uitvoering van het werkplan gebeurt in nauwe samenwerking met de vertegenwoordigers van de provincies, nationale beleidsmakers en Europese instellingen. Door actieve deelname aan **Europese netwerken** en **directe lobby-activiteiten** in Brussel, zorgt het HNP voor een **sterke vertegenwoordiging van provinciale belangen**. Dit omvat het opstellen van position papers, het organiseren van evenementen en het voeren van gesprekken met Europese stakeholders, zoals Europarlementariërs en Eurocommissarissen.

Het HNP zet daarnaast in op **monitoring en vroegtijdige signalering** van relevante beleidsontwikkelingen, zodat provincies tijdig reageren. Regelmatige updates in de vorm van signaleringen, nieuwsartikelen en lobbyfiches zorgen ervoor dat het werkplan inspeelt op nieuwe uitdagingen en kansen die zich in 2025 voordoen.

Strategische prioriteiten voor de provincies

In het volgende hoofdstuk worden zeven inhoudelijke HNP-dossiers gepresenteerd, inclusief toelichting en inzet.

2025 en verder

Het jaar 2025 wordt, gezien de mondiale omstandigheden, bepalend voor de koers van de Europese Unie en daarmee ook voor de Nederlandse provincies. Het HNP blijft zich inzetten voor een sterk en veerkrachtig Europa, waarin regionale verschillen worden erkend en benut. De ambities voor 2025 reiken verder dan dit werkplan: ze leggen de basis voor de lange termijn.

Met het Werkplan 2025 wil het HNP de gezamenlijke slagkracht van de provincies vergroten en hun stem krachtig laten klinken in Brussel. Samen werken we aan een toekomstbestendig Nederland in een sterk Europa.

GEZAMENLIJKE DOSSIERS

De twaalf provinciale collegeprogramma's en de IPO-agenda, in combinatie met de actuele Europese beleidsontwikkelingen en het Werkprogramma voor 2025 van de Europese Commissie, zijn leidend voor de gezamenlijke Europese prioritering van de provincies en daarmee voor de gezamenlijke dossiers van het HNP. De gezamenlijke dossiers sluiten aan op de kerntaken van de provincies.

Het grote aantal initiatieven, de onderwerpen, de complexiteit van het Europees beleidsproces en de Europese besluitvorming vragen om **selectie en prioritering**.

Binnen de gezamenlijke dossiers ligt in 2025 de nadruk op de strategische lobby voor de nieuwe Commissieperiode (2024-2029).

De gezamenlijke dossiers binnen het HNP hebben elk een HNP-werkgroep, een ambtelijke HNP-dossierhouder en een of twee bestuurlijke HNP-dossierhouders. Daarbij vindt er **structureel afstemming** plaats met het IPO om onder meer inhoudelijke standpunten te bepalen en de input vanuit de provincies te organiseren. Op doorsnijdende onderwerpen wordt synergie georganiseerd tussen de verschillende werkgroepen. Op inhoud wordt de samenwerking voortgezet met partners in het HNP.

Daarnaast kunnen andere onderwerpen door een individuele provincie of een aantal provincies worden opgepakt. Deze maken geen onderdeel uit van dit werkplan, zoals bijvoorbeeld het Fries als Europese minderheidstaal en het (puls-)visserijdossier.

Regionaal denken en Europees handelen. Dat is onze werkwijze in Brussel.

KLIMAAT EN ENERGIE

REGIONALE ECONOMIE

INDUSTRIE

DIGITALISERING

LANDBOUW, NATUUR EN MILIEU

CIRCULAIRE ECONOMIE

MOBILITEIT

KLIMAAT EN ENERGIE

In 2025 ligt de focus van de nieuwe Europese Commissie op concurrentievermogen, veiligheid en strategische autonomie, ook op het gebied van Klimaat en Energie. De Clean Industrial Deal met als onderdeel het **Actieplan Betaalbare Energie** speelt hierin een centrale rol.

Met het Actieplan Betaalbare Energie, gepubliceerd op 26 februari 2025, wil de Europese Commissie de energiekosten voor bedrijven en huishoudens verlagen door te **investeren in hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en in markthervormingen**.

Ook **netcongestie** is een groeiend Europees probleem, ziet de Commissie: met in 2022 kosten van 5,2 miljard euro in de EU, die verder oplopen tot 26 miljard euro in 2030. Op dit moment worden de provincies hard geraakt door netcongestie. Bedrijven staan al sinds 2022 in een wachtrij om aangesloten te worden op het net. Provincies proberen deze bedrijven te helpen door te pionieren met slimme oplossingen als de Smart Energy Hubs. Voor het stimuleren van de regionale economie is de toegang tot én de capaciteit van het energienet essentieel.

Een ander aspect van hoge energieprijzen is **energiearmoede** bij huishoudens. Provincies willen dit tegengaan met regelingen en financiering vanuit het Social Climate Fund.

De doelstelling van de Europese Commissie is om de terugdringing van uitstoot van broeikasgassen in 2040 met 90% vast te leggen in de Europese Klimaatwet, als mijlpaal naar volledige klimaatneutraliteit van het Europese continent in 2050. Dit is van invloed op de **klimaatadaptatie opgaven van de provincies** en de afspraken uit het klimaatakkoord.

KLIMAAT EN ENERGIE

Inzet 2025:

- Provincies stellen regionaal maatwerk en haalbaarheid voorop bij het vaststellen van de 90% terugdringing van de broeikasgassen-uitstoot in 2040.
- Provincies pleiten voor voldoende financiering en mogelijkheden uit Europese programma's voor innovaties, technologische ontwikkeling, bottom-up projecten en pilots ter bevordering van de energietransitie.
- Provincies vragen aandacht voor meer kwalitatieve in plaats van kwantitatieve normering en doelstelling inzake klimaat en energie. Dit om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, rekening houdend met de schaarse ruimte.
- Provincies vragen de Commissie om een versterking van de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur binnen de EU, om de verduurzaming van de energievoorziening te bevorderen en de afhankelijkheid van derde landen te verminderen.

REGIONALE ECONOMIE

Europa bevindt zich op een cruciaal moment waarin geopolitieke en economische uitdagingen vragen om doortastend beleid op alle bestuursniveaus. De Commissie Von der Leyen II heeft het vergroten van de concurrentiekracht van Europa tot prioriteit gemaakt.

Het **Commissie Werkprogramma 2025** benadrukt het belang van structurele hervormingen om het concurrentievermogen te versterken. Bijna de helft van alle nieuwe Commissie voorstellen zijn gerelateerd aan de economie. De **horizontale strategie voor de eengemaakte markt** moet de grensoverschrijdende levering van goederen en diensten verbeteren en Europese bedrijven ondersteunen bij het betreden van nieuwe markten.

Administratieve lasten vormen een grote belemmering voor het mkb en regionale bedrijven. De Commissie presenteert daarom een **omnibuspakket voor vereenvoudiging**, gericht op onder andere duurzaamheidsrapportage en EU-financieringsprogramma's zoals InvestEU. Dit pakket draagt bij aan de ambitie om de administratieve lasten met 25% te verminderen, en zelfs met 35% voor het mkb. De werkgroep volgt deze ontwikkelingen nauw om de impact op provincies en regionale bedrijven te bewaken.

Daarnaast speelt innovatie een sleutelrol in het versterken van de Europese regio's. De Commissie werkt aan een **Europese Innovatiewet** en stimuleert strategische investeringen in sleuteltechnologieën. Via de **Clean Industrial Deal** wordt de regionale industrie ondersteund bij de transitie naar een klimaatneutrale economie, inclusief investeringen in energie-infrastructuur en de uitrol van hernieuwbare energie. De oprichting van een **Unie van Vaardigheden** moet de tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden aanpakken, wat essentieel is voor regionale werkgelegenheid en economische groei.

Ook de rol van eigen middelen en financiering staat hoog op de agenda. De Commissie werkt aan een **nieuw Meerjarig Financieel Kader (MFK)** die EU-fondsen beter moet afstemmen op de economische prioriteiten van de regio's. Dit sluit aan bij de oproep van de rapporten van **Mario Draghi** (over concurrentievermogen) en **Enrico Letta** (over de interne markt) om meer te investeren in innovatie, infrastructuur en digitalisering.

REGIONALE ECONOMIE

Het HNP zet zich in voor een sterke, innovatieve en duurzame regionale economie voor de Nederlandse provincies binnen de EU. Hierbij staan het **Meerjarig Financieel Kader (MFK)** (het MFK-voorstel wordt deze zomer gepubliceerd), **cohesiebeleid en financieringsinstrumenten zoals het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) centraal.**

Inzet 2025:

- Provincies hebben expertise in de uitvoering van regionaal economisch beleid en de uitvoering van Europese structuurfondsen programma's. Met voldoende investeringsmiddelen kunnen provincies bijdragen aan de EU-opgaven waaronder de klimaatopgave en de groene transitie.
- Het regionale uitvoeringsmodel is een rolmodel voor andere regio's in Europa. Daarom pleiten we in Europa voor voortzetting van regionale programma's.
- We willen Europese cohesiemiddelen ook na 2028 blijven inzetten voor meer ontwikkelde regio's en voor overgangsregio's.
- Provincies zijn actief op strategische sectoren en groene innovatie en willen daarom graag de kansen benutten van het Europees Fonds voor Concurrentievermogen.
- In het Europese semester willen provincies hun kennis aanbieden bij het bespreken van de landenspecifieke aanbevelingen voor Nederland.
- Provincies juichen administratieve lastenverlaging toe en een bredere toegang tot EU-financiering.
- Wij pleiten voor een volwaardig partnerschap bij het programmeren en uitvoeren van Europese fondsen.
- Het initiatief 'do no harm to cohesion' blijven wij ondersteunen, maar we willen de focus op uitsluitend armere lidstaten keren.
- Er zijn meer middelen nodig voor Europese, interregionale samenwerking: in het bijzonder voor grensoverschrijdende, interregionale en transnationale samenwerking. Het instrument Interregional Innovation Investments (I3) moet worden behouden.

INDUSTRIE

Begin 2025 heeft de Europese Commissie de **Competitiveness Compass** en de **Clean Industrial Deal** gepresenteerd. De Clean Industrial Deal is een overkoepelende strategie, die gaat over het **versterken van het concurrentievermogen en de decarbonisatie van de industrie**. Door verschillende uitdagingen heeft de industrie moeite om te wedijveren met producenten in andere werelddelen, terwijl die concurrentiekracht juist nodig is om de Europese economie schoon en groen te maken. Daarom stelt de Commissie dat er een transformatie nodig is, met de focus op twee sectoren: de energie-intensieve industrie en de clean-tech sector, om de emissies omlaag te brengen én om de technologieën van de toekomst voort te brengen.

We zullen ontwikkelingen volgen rondom het **Staatsteunkader** dat halverwege het jaar verwacht wordt. Dit voorstel zal de staatsteunregels herzien om financiering ten behoeve van de Clean Industrial Deal mogelijk te maken. Ook monitoren we de Industrial Accelerator Decarbonisation Act. De Act is voorzien om de vraagcreatie van de markt voor schonere producten te ondersteunen en vergunningverlening voor de vergroening van de industrie te versnellen.

Daarnaast benoemt de Europese Commissie dat het eind 2025 zal komen met een **Chemicals Industry Package** dat moet bijdragen aan het versterken van het concurrentievermogen van de industrie, en moet zorgen voor meer duidelijkheid over PFAS, als onderdeel van de zogeheten 'forever chemicals'.

Tot slot zal er een witboek verschijnen rondom de toekomst van de Europese defensie. Ook dit onderwerp wordt gevolgd waar het mogelijk raakvlakken heeft met de provinciale rol in met name de ruimtelijke ordening.

Inzet 2025:

Doordat industrie in het nieuwe commissiemandaat veel aandacht zal krijgen, is in HNP verband een nieuwe werkgroep rondom dit onderwerp gestart. De nieuwe HNP-werkgroep zal samen met de bestuurlijke dossierhouder(s) bekijken waar gezamenlijke standpunten worden gevormd namens de provincies.

DIGITALISERING

Digitalisering is een belangrijk onderwerp voor de Europese Commissie van 2024-2029. Het dossier digitalisering richt zich in 2025 op de onderdelen 1) Nieuw digitaliseringsbeleid en 2) Vereenvoudiging van bestaande wetgeving.

De Europese Commissie wil de Europese concurrentiekracht verbeteren door innovatie en technologieontwikkeling te versnellen. In 2025 staan **kunstmatige intelligentie, data- en cloudtoepassingen** centraal, samen met de **ontwikkeling van digitale infrastructuur** als randvoorwaarde voor brede economische groei. We verwachten in 2025 van de Commissie een **actieplan voor een AI-Continent**, gericht op het opzetten van AI-fabrieken en ecosystemen. Het HNP monitort dit nauwgezet en levert inbreng waar nodig. Provincies werken samen met kennisinstellingen, overheden en bedrijven, en een langetermijnstrategie van de EU draagt bij aan eenduidige regelgevende kaders en voldoende middelen.

De vorige Commissie heeft grote stappen gezet in wetgeving rond data, AI en cyberveiligheid. Nu ligt de uitvoering bij de nationale en decentrale overheden. De Commissie wil alles zo uitvoerbaar mogelijk maken en komt in 2025 met een pakket om cyberveiligheidswetgeving makkelijker te maken. **De Europese datastrategie** wil bestaande regels vereenvoudigen en een duidelijk kader bieden voor het delen van data, met hoge privacy- en veiligheidsnormen. Provincies moeten goed in de gaten houden wat er verandert in de Europese regelgeving.

In 2025 monitoren en signaleren we over de aankomende voorstellen van de Europese Commissie gericht op vereenvoudiging, nieuwe wetgevende kaders en actieplannen en de digitaliseringsprioriteiten binnen het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het aankomende Competitiveness Fund.

DIGITALISERING

Inzet 2025:

- Focus op gebiedsgerichte invulling van de Europese digitaliseringsambities, zodat EU-wetgeving en kaders uitvoerbaar blijven voor provincies.
- Het Europese concurrentiebeleid moet aansluiten bij de ontwikkeling van provincies en het versterken van kennis- en innovatieclusters. Het mkb speelt een belangrijke rol in de digitalisering vanwege hun bijdrage aan het regionale verdienvermogen.
- Door de Interprovinciale Digitaliseringsagenda (en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie) te integreren met Europese initiatieven, kunnen provincies een samenhangende aanpak bevorderen en de impact van digitaliseringsstrategieën versterken.
- Regionaal maatwerk bij het opstellen van Europese AI-kaders en toegang voor regionale clusters tot bijvoorbeeld AI-fabrieken is cruciaal voor de digitale transitie.
- Digitalisering is een thema dat overal doorheen loopt, provincies vragen aandacht voor digitalisering als randvoorwaarde voor andere opgaven zoals energie, landbouw en mobiliteit.

LANDBOUW, NATUUR EN MILIEU

Op 19 februari heeft de Europese Commissie een visie gepresenteerd over de **toekomst van de landbouw en voedselproductie** binnen de EU. Deze visie, gebaseerd op conclusies uit de Strategische Dialoog die in januari 2024 werd gelanceerd, benadrukt het belang van de landbouwsector en voedselproductie voor voedselzekerheid, economie en leefbare plattelandsgebieden. De sector staat onder druk door klimaatverandering, geopolitieke spanningen en vergrijzing in de landbouw.

Om landbouw aantrekkelijker te maken wordt ingezet op:

- Eerlijke inkomens en minder bureaucratie voor boeren.
- Meer innovatie en duurzaamheid om concurrentievermogen te behouden.
- Sterkere dialoog en samenwerking met boeren, voedselbedrijven en burgers via nieuwe overlegstructuren.

De commissie wil hiermee zorgen voor een veerkrachtige, concurrerende en duurzame agri-foodsector voor de toekomst. Het is nu aan het HNP om een gezamenlijk standpunt in te brengen over de Visie bij de verschillende Europese actoren.

In 2025 wordt begonnen met het uitvoeren van de Visie aan de hand van een aantal relevante voorstellen. Een centraal thema in de Visie is het aantrekkelijker maken van het boerenberoep, vooral voor jongeren. Daarom komt de commissie in 2025 met de **Generational Renewal Strategy** die beleidsaanbevelingen zal bevatten m.b.t. generatievernieuwing in de landbouw. Daarnaast komt de commissie met **twee vereenvoudigingspakketten**, een met vereenvoudigingsmaatregelen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en een pakket dat zich zal richten op vereenvoudiging op boerderijniveau en voor voedselbedrijven in andere beleidsterreinen dan het GLB. Vanuit het HNP wordt input geleverd waar vereenvoudiging nodig is in de provincies. In 2025 wordt ook een voorstel gepubliceerd dat een versnelde toegang van bio-pesticiden op de markt mogelijk moet maken.

We monitoren daarnaast de herziening van de REACH-verordening die gaat over de evaluatie, registratie en toelating van chemische stoffen. Verwacht wordt dat deze aan het eind van 2025 door de Europese Commissie wordt gepresenteerd. We blijven ons daarbij inzetten in de gezamenlijke lobby voor een algeheel Europees **PFAS-verbod**.

LANDBOUW, NATUUR EN MILIEU

Tot slot is de Europese **Strategie voor Waterbestendigheid** een belangrijke strategie die in 2025 wordt gepubliceerd. Waterbeheer is een van de grootste uitdagingen waar we voor staan op het gebied van gevolgen van de klimaatverandering. Doel is om ervoor te zorgen dat waterbronnen worden beheerd en schaarste en vervuiling worden aangepakt, en om het concurrentievermogen van onze waterindustrie te vergroten.

Inzet 2025:

- Ervoor zorgen dat de Visie op landbouw en voedsel een lange termijn perspectief biedt voor het bedrijfsleven, ondernemers, waaronder landbouwers, vissers, MKB'ers en andere actoren in de voedselketen en aansluit bij de uitdagingen in de provincies.
- Ervoor zorgen dat, als onderdeel van de Visie op landbouw, er in de 'generational renewal strategy' aandacht wordt gevraagd bij de EU instellingen voor de knelpunten van jonge boeren voor bedrijfsovername en verduurzaming in de provincies.
- Er in het Vereenvoudigingspakket GLB voor zorgen dat er oog is voor de buitensporige administratieve lasten voor overheden en landbouwers worden verminderd. Erop toezien dat de vereenvoudiging van landbouwsubsidies gerealiseerd kan worden. Dit is van belang omdat provincies mede opdrachtgever zijn van het GLB. De hoge mate van verantwoording heeft impact op de aanvragen en benutting van de beschikbare middelen van het GLB.
- Ervoor zorgen dat de strategie voor de bio-economie bijdraagt aan meer circulaire en duurzame productie (zoals biobased bouwmaterialen). Ervoor zorgen dat er voor de productie gekeken wordt naar plaatsen waar het rendabel en zonder verdringing van humane voedselproductie kan plaatsvinden.
- Daarnaast zijn er richtlijnen die we nauwlettend blijven volgen zoals de bodemmonitoringsrichtlijn, de implementatie van de natuurherstelverordening en de richtlijn onder de KRW zoals:
 - Richtlijnen voor waterbeleid, grondwaterbescherming en milieukwaliteitsnormen, met focus op een vernieuwde voortgangsrapportage (i.r.t. het one-out all-out principe).
- Bijdragen aan de algemene discussie over de toekomst van en invulling van het GLB post-2027 met daarbij bijzondere aandacht voor belang van plattelandsontwikkeling (inclusief LEADER).

CIRCULAIRE ECONOMIE

In 2025 wordt in het vierde kwartaal de **herziening van de Bioeconomy Strategy verwacht**. Vanuit het HNP is hier in 2024 al op voorgesorteerd met een gezamenlijk position paper. Dit paper is gepresenteerd en besproken met DG GROW tijdens de European Week of Regions and Cities, oktober 2024. Het belangrijkste onderdeel in het paper is de harmonisatie van einde-afval status. Op 27 maart 2025 is een follow-up op het position paper georganiseerd met de Europese Commissie. Doel is verbetervoorstellen te bespreken vanuit de industrie. Dit onderwerp is overigens niet beperkt tot de Bioeconomy Strategy en zal ook in de nieuwe verwachte Circulaire Economiewet een belangrijk onderwerp worden.

In 2024 is in een gezamenlijk position paper aandacht gevraagd voor de Biotechnology Strategy. Dit onderwerp wordt met de aankondiging van de EU Biotech Act (verwachting eind van 2025 of begin 2026) gevolgd.

De recent gepubliceerde Clean Industrial Deal heeft een sterke focus op circulaire economie vanuit het verbeteren van het concurrentievermogen van Europa. **De ambitie van Europa is om in 2030 wereldleider op het gebied van circulaire economie te zijn waarbij circulariteit de “driver” van innovatie wordt.** Een circulaire economie vergroot de economische concurrentiekracht doordat afval verminderd wordt, het uitstoot verlaagt en het een duurzamer, toekomstbestendig industrieel model mogelijk maakt. Europa is voor veel materialen afhankelijk van de rest van de wereld en heeft dus veel baat bij het efficiënt (her)gebruik van schaarse materialen. Door circulariteit centraal te stellen, wordt niet alleen de betaalbaarheid en toegankelijkheid van essentiële materialen verbeterd, maar ook de afhankelijkheid van kritieke en strategische grondstoffen wordt verminderd doordat materialen beter worden hergebruikt en gerecycled.

Centraal in de bovenstaande aanpak staat de nieuwe **EU Circular Economy Act**. Deze wordt tegen het einde van 2026 verwacht en heeft tot doel om Europese markten voor secundaire grondstoffen, afval en circulaire producten te realiseren en te stimuleren. Verwacht wordt dat bindende doelen worden voorgesteld om gerecycled of bio-gebaseerde content in producten te gebruiken om de markt aan te jagen.

CIRCULAIRE ECONOMIE

Andere belangrijke elementen zijn het herzien van de 'einde-afval' criteria, de digitalisering van sloopvergunningen en het doelmatig uitbreiden van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (EPR). Vanuit het HNP volgen we de ontwikkelingen in aanloop hiernaartoe.

De HNP werkgroep Circulaire Economie is agenderend op de thema's **einde afval status, circulaire industrie en zal voorsorteren op de nieuwe Circular Economy Act**. Dit gebeurt onder andere door het organiseren van HNP-evenementen en werkbezoeken, zoals naar aanleiding van het HNP-position paper over de Bioeconomy Strategy. Daarnaast staat op 23 september 2025 een werkbezoek aan Zweden gepland, gericht op de lobbyboodschap voor een groener belastingstelsel.

Inzet 2025:

- Kies voor een regionale aanpak van de circulaire transitie.
- Vergroot de marktkansen voor circulaire producten en promoot circulaire businesscases.
- Maak meer ruimte beschikbaar voor opschaling van circulaire innovaties.
- Maak afvalstoffenstromen en grondstoffenstromen (ook grensoverschrijdend) meer inzichtelijk.
- Zorg voor EU geharmoniseerde einde-afval status.
- Maak ambities en doelstellingen concreet.

MOBILITEIT

Dit jaar zijn er minder nieuwe voorstellen vanuit de Europese Commissie voor mobiliteit. In het derde kwartaal van 2025 komt het **Sustainable Transport Investment Plan, gericht op schone brandstoffen**. Dit plan bevat maatregelen ter ondersteuning van de versnelde uitrol van oplaad- en tankinfrastructuur.

Onder de Clean Industrial Deal wordt ook de **Port Strategy** (2026) en de **Maritime Strategy** (2026) verwacht die een relatie hebben met zowel mobiliteit als industrie.

We volgen daarnaast de herziening van het **Connecting Europe Facility** in het kader van de herziening van het Meerjarig Financieel Kader. Ook zullen we signaleren over de EU uitdagingen m.b.t. militaire mobiliteit, logistieke defensie opgaven en de rol van de provincies hierin.

Inzet 2025:

In samenwerking met netwerken zoals Polis, ERRIN en CPMR zetten de provincies in op beleid dat goed uitvoerbaar is voor provincies en regio's.

TERUGBLIK 2024

TERUGBLIK

Europees verkiezingsdebat

Europa ging in juni 2024 naar de stembus. Het Europees Parlement heeft 720 zetels te verdelen over 27 lidstaten. Voor Nederland zijn er 31 zetels beschikbaar. Het HNP organiseerde op 16 mei 2024 een lijsttrekkersdebat in het Nederlands instituut voor Beeld & Geluid. Presentator Twan Huys, bekend van Nieuwsuur, Buitenhof en Collegetour, leidde het debat. Dertien Nederlandse lijsttrekkers namen deel. In verschillende debatrondes werden actuele onderwerpen bediscussieerd die het provinciaal beleid raken.

TERUGBLIK

In 2024 speelde het HNP een actieve rol bij het organiseren van evenementen en bijeenkomsten die de provinciale belangen nadrukkelijk onder de aandacht brachten in Brussel. Hierdoor werd niet alleen de zichtbaarheid van de provincies vergroot, maar werd ook een brug geslagen tussen regionale en Europese belangen.

Daarnaast bleven de contacten met zowel de achterban in Nederland als met het internationale netwerk van Europese instituties, regio's, partners en koepelorganisaties in Brussel sterk. Door deze nauwe samenwerking kon het HNP meerdere succesvolle evenementen organiseren en belangrijke lobbyactiviteiten uitvoeren. De voortgang van deze gezamenlijke dossiers werd het hele jaar door vastgelegd in de HNP-lobbyfiches, waarmee de provincies hun invloed binnen de Europese besluitvorming verder versterken.

EU-masterclass Statenlidnu

Op verzoek van de beroepsvereniging van Nederlandse provinciale Statenleden, Statenlidnu, verzorgde het HNP in september een bijdrage aan een inhoudelijk programma voor een driedelige masterclass over Europa. Er vonden drie online bijeenkomsten plaats op de avonden van 10, 17 en 24 september 2024. De kern van de masterclass-serie: wat is de EU en hoe kan ik als Statenlid invloed uitoefenen?

HNP-ITEM Round Table over de Europese Verkiezingen

Op 11 september organiseerde het HNP en ITEM het vierde jaarlijkse rondetafelgesprek, dat live werd uitgezonden via YouTube. Tijdens dit evenement bespraken de panelleden de gevolgen van de verkiezingsuitslagen in Nederland, België en de EU voor grensregio's, met aandacht voor regionale ongelijkheden en de opkomst van nieuwe partijen aan de rechter zijde.

TERUGBLIK

Europese Week van de Regio's en Steden

Op woensdag 9 oktober 2024 organiseerde het HNP als onderdeel van de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) een evenement voor 490 bestuurders, statenleden en ambtenaren uit de twaalf provincies. Het evenement had als doel de EU-kennis van provincies te vergroten, het Europese netwerk van de provincies te versterken en zichtbaarheid te creëren voor het werk van provincies in de EU. De bijeenkomst vond plaats in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Brussel.

Europese Week van de Regio's en Steden

IPO Jaarcongres

Kennismaking MEPs & assistenten

IPO Jaarcongres

Het IPO Jaarcongres vond op 1 en 2 oktober plaats in Amersfoort. Het HNP droeg bij via een workshop over provinciale belangenbehartiging in Brussel. Voorop stond de markering van 2024 als overgangsjaar: met een nieuw verkozen Europees Parlement, een aankomende nieuwe Europese Commissie.

Kennismaking MEPs & assistenten

Op 25 september organiseerde het HNP in samenwerking met de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU, de VNG en Unie van Waterschappen een informele kennisbijeenkomst met de nieuw verkozen Europarlementariërs en hun assistenten. Deze borrel bood bestuurders en medewerkers een goede gelegenheid om informeel kennis te maken.

TERUGBLIK

Visiepaper Cohesiebeleid post 2027

Op 4 oktober 2024 publiceerden de Nederlandse centrale, regionale en lokale overheden gezamenlijk het Visiepaper Cohesiebeleid post 2027, waarin zij hun visie op de toekomst van het Europese cohesiebeleid uiteenzetten. Dit document benadrukt het belang van gerichte investeringen in sociaaleconomische convergentie en Europese concurrentiekracht, met een focus op de digitale, groene en sociale transitie. De huidige programmaperiode loopt tot 2027, met een Nederlands budget van 2 miljard euro, en de Europese Commissie zal in 2025 een nieuw wetgevingskader presenteren. Op 9 oktober 2024 overhandigden de decentrale overheden het visiepaper aan de Europese Commissie als input voor dit nieuwe wetgevingskader, waarmee zij het partnerschapsprincipe en het belang van regionale uitvoering ondersteunen. De recente brochure van de Nederlandse provincies toont, aan de hand van concrete resultaten, hoe cruciaal dit beleid is voor de regionale economie en de toekomst van de EU: zonder regio's, geen Europese Unie.

Cohesiebeleid na 2027

Gezamenlijke visie van de Nederlandse centrale, regionale en lokale overheid

Cohesiebrochure

Op 9 oktober 2024 publiceerden het HNP en het IPO een brochure over de impact van het Europese cohesiebeleid in Nederland. Dit document laat zien hoe de Europese structuur- en investeringsfondsen bijdragen aan regionale ontwikkeling via innovatieve en maatschappelijke projecten. De publicatie dient niet alleen als terugblik op de resultaten van 2014-2020, maar ook als onderbouwing voor het belang van regionaal maatwerk en samenwerking in de aanloop naar het nieuwe cohesiebeidskader na 2027. Daarom overhandigden de decentrale overheden op dezelfde dag het hierboven genoemde visiepaper aan de Europese Commissie, waarmee zij de stem van de regio's in het toekomstige beleid willen waarborgen.

Cohesiebeleid in Nederland

In een tijd van transities
structureel investeren in de
regionale concurrentiekracht

Deze brochure biedt een overzicht van de resultaten die in de programmaperiode 2014-2020 met de regionale structuur- en investeringsfondsen in Nederland zijn bereikt. De cijfers worden tastbaar door een selectie van de ondersteunde

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN 2025

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

Een effectieve communicatieaanpak en strategisch geplande evenementen dragen bij aan een grotere **zichtbaarheid** en **impact** van de provincies binnen de Europese besluitvormingsprocessen. In dit hoofdstuk schetsen we de aanpak voor 2025, met aandacht voor interne informatievoorziening, externe zichtbaarheid en een vooruitblik op de geplande evenementen ter gelegenheid van het **25-jarig jubileum van het HNP**.

Interne informatievoorziening

Een sterke interne informatievoorziening is cruciaal om provinciale vertegenwoordigers tijdig en volledig te informeren over relevante ontwikkelingen op Europees niveau. In dit kader heeft de HNP Radar zich ontwikkeld tot een onmisbaar instrument. De Radar biedt een actueel overzicht van de activiteiten van de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Raad en het Comité van de Regio's op gezamenlijke dossiers. De Radar is een vast onderdeel van het wekelijkse HNP-werkoverleg en wordt behandeld in de werkgroepen van het HNP. Het doel van de Radar is dat elke provincie **direct de voor hen relevante Europese dossiers en ontwikkelingen kan volgen**. Daarnaast worden de banden met het IPO secretariaat en BIJ12 verder aangehaald op het terrein van communicatie- en informatievoorziening.

Externe zichtbaarheid

De zichtbaarheid van het HNP en daarmee van de Nederlandse provincies binnen het Brusselse netwerk is van strategisch belang. Dit vraagt om een proactieve communicatiestrategie waarbij het uitdragen van succesverhalen, best practices en regionale initiatieven centraal staat.

In 2025 willen we de externe communicatie versterken door:

- **Gerichte lobbycampagnes:** Inzetten op kernonderwerpen uit het werkplan van de Europese Commissie, zoals de energietransitie, duurzame landbouw en slimme mobiliteit.
- **Social media en nieuwsbrieven:** Optimaliseren van het gebruik van social media en het uitbreiden van de nieuwsbriefabonnees op de Europese Ster met beleidsmakers, journalisten en relevante stakeholders in Brussel en Nederland.
- **Publicaties en rapportages:** Lanceren van thematische rapporten die Europese trends vertalen naar provinciale belangen en concrete aanbevelingen bevatten voor beleid.
- **Partnerschappen en media:** Actieve samenwerking met EU-instellingen, andere regionale vertegenwoordigingen en media om de zichtbaarheid van provinciale successen te vergroten.

Door deze maatregelen zal het HNP de positie van de provincies als serieuze en deskundige gesprekspartner binnen Europa verder versterken.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

Evenementen in 2025

2025 is het jaar waarin het HNP zijn **25-jarig jubileum** viert. Dit biedt een unieke kans om de zichtbaarheid van het HNP en de provincies extra op de Europese kaart te zetten. Een divers en strategisch opgezet programma van evenementen moet dit jubileumjaar extra glans geven.

IPO Jaarcongres

Het IPO Jaarcongres zal op 30 september voor deze gelegenheid in Brussel plaatsvinden. Het congres biedt de kans om de band tussen de Nederlandse provincies en het Brusselse netwerk te versterken. Provinciale vertegenwoordigers, Europese beleidsmakers en andere stakeholders komen samen om te spreken over thema's zoals grensoverschrijdende samenwerking, EU-concurrentievermogen en de rol van regio's binnen de interne markt. Door workshops en paneldiscussies te organiseren in Brussel, wil het HNP de impact en relevantie van de provincies benadrukken. **Het verwelkomen van bestuurders, Statenleden en collega's uit Nederland en hen in contact brengen met het Brusselse netwerk staat hierbij centraal.** Het IPO jaarcongres wordt afgesloten met een netwerkreceptie, waar deelnemers informeel van gedachten kunnen wisselen en nieuwe contacten kunnen leggen. Om het jubileum extra glans te geven, wordt een **interview-reeks** in de nieuwsbrief de Europese Ster, met een reeks van eminente geïnterviewden.

Met dit gevarieerde programma van evenementen wil het HNP de **zichtbaarheid van de provincies versterken en hun positie als invloedrijke partners binnen Europa verder uitbouwen.**

Webinar EU-concurrentievermogen en de interne markt

Daarnaast organiseert het HNP op 19 maart een webinar over EU-concurrentievermogen en de interne markt. Dit online evenement is bedoeld om provinciale vertegenwoordigers en andere belanghebbenden te informeren over de kansen en uitdagingen binnen de Europese interne markt. Experts van de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging en Regionale bestuurders delen hun inzichten in een paneldiscussie, waarna deelnemers via een interactieve Q&A-sessie vragen kunnen stellen. Dit webinar is breed gepromoot via sociale media, de nieuwsbrief de Europese Ster en gerichte uitnodigingen om een **zo groot mogelijk bereik** te realiseren.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

De Bio-economie strategie

De HNP-werkgroep Circulaire Economie organiseert op 27 maart een gezamenlijk evenement met de Brusselse vertegenwoordiging van Baden-Württemberg rondom de verwachte Bio-economie strategie, met als doel praktische voorbeelden te delen over beter **hergebruik van grondstoffen uit reststromen**. Dit doen we door met tien bedrijven uit de verschillende regio's expertise en inzichten uit de praktijk te bespreken met de experts van de Europese Commissie. Niet alleen de belemmeringen van huidige regelgeving worden besproken, er wordt ook ingezoomd op de **verbetervoorstellen vanuit de praktijk**. Vertegenwoordigers van drie directoraten-generaal van de Europese Commissie zijn hierbij aanwezig: GROW, Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf; ENV, Milieu; en RTD, Onderzoek en Innovatie. HNP bestuurlijk dossierhouder Esther Rommel ontvangt de bedrijven en experts van de Commissie tijdens dit event.

Dit evenement komt voort uit een position paper, waarin wordt opgeroepen tot Europese afstemming over het beter mogelijk maken van hergebruik van grondstoffen uit afval, de "einde-afvalstatus": de status die afval krijgt nadat het wordt behandeld en opnieuw als grondstof kan worden ingezet. Het position paper is niet alleen een oproep aan de Commissie; het is gepaard gegaan met een handreiking om inhoudelijk aan de hand van praktijkvoorbeelden bij te dragen aan de herziening van de huidige Europese strategie voor de bio-economie.

De toekomst van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

In 2027 herzielt de Europese Commissie het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Op 7 april verzorgt de Assembly of European Regions - een onafhankelijk netwerk van regio's in Europa -, samen met de provincie Gelderland, een **rondetafelgesprek** met experts uit het land- en tuinbouwweld, zoals het hoofd van het Directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling (AGRI) van de Europese Commissie. Deze bijeenkomst brengt Europese en regionale vertegenwoordigers bijeen om de in februari 2025 gepubliceerde Visie op Landbouw en Voedsel, en de toekomst van het GLB post 2027 te bespreken.

Het doel is de bevordering van de **samenwerking, gezamenlijke belangenbehartiging en informatie-uitwisseling** tussen de Europese instellingen, decentrale overheden en landbouwexperts om de toekomst van het GLB effectief vorm te geven en regionale prioriteiten uit te dragen. Dit onder leiding van Gelderse Gedeputeerde Harold Zoet.

COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

Europese Week van de Regio's en Steden

Een ander belangrijk evenement op de agenda is de Europese Week van de Regio's en Steden 2025. Tijdens dit jaarlijkse evenement in oktober komen duizenden regionale en lokale vertegenwoordigers naar Brussel om te spreken over actuele thema's zoals groene transitie, innovatie en regionale samenwerking. Het HNP zal in samenwerking met Nederlandse en Brusselse partners diverse sessies organiseren waarin provinciale projecten en innovaties worden gepresenteerd. Door Nederlandse en Europese stakeholders samen te brengen, wil het HNP de **zichtbaarheid van provinciale initiatieven vergroten en nieuwe samenwerkingsverbanden stimuleren**.

Langetermijnbegroting EU

In 2025 zal het HNP inzetten op regelmatige samenkomsten met de 'Frugals' - de regio's uit de zuinige lidstaten, waaronder Nederland, Denemarken en Duitsland - en andere Europese regio's. Het doel van deze bijeenkomsten is om gezamenlijk de inzet richting het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK) te delen. Door rondetafelgesprekken te organiseren over onderwerpen zoals regionale ontwikkeling, cohesiebeleid en fondsenwerving, streeft het HNP naar beter afgestemde lobbystrategieën en een sterkere onderhandelingspositie voor de Nederlandse provincies. Deze samenkomsten bieden tevens een **platform voor kennisdeling en samenwerking met andere regio's die vergelijkbare uitdagingen en ambities hebben**.

Jongeren zijn de toekomst

De toekomst van provinciaal beleid en de Europese samenwerking ligt in de handen van de volgende generatie. Daarom zetten we in 2025 jongeren centraal, door middel van een evenement waarbij Nederlandse jongeren naar Brussel komen. Hier brengen we hen in contact met beleidsmakers om de kloof tussen jongeren en de EU en het provinciale beleid te verkleinen. Provincies spelen immers een cruciale rol in het dagelijks leven van jongeren, van onderwijs en mobiliteit tot duurzaamheid en werkgelegenheid. Door deze ontmoeting verbinden we 25 jaar HNP met de frisse blik van de jeugd. **Zo leggen we de basis voor de volgende 25 jaar**, waarin jongeren worden gehoord en actief meedenken over de toekomst van beleid dat hen direct raakt.

Op het moment van publicatie van dit werkplan worden de ideeën over dit evenement nog uitgewerkt.

EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Het Europees Comité van de Regio's is het adviesorgaan waar lokale en regionale overheden hun stem laten horen in het besluitvormingsproces van de EU. De Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad **raadplegen het Comité** over nieuwe voorstellen op terreinen die raken aan lokaal en regionaal beleid. Zo bereidt het Comité adviezen voor op het gebied van milieu, economische en sociale cohesie, grensoverschrijdende samenwerking, (trans-Europees) transport, volksgezondheid, onderwijs en cultuur, werkgelegenheid en sociaal beleid. Daarnaast brengt het Comité op eigen initiatief adviezen uitbrengen. Het Comité bestaat uit 329 lokale en regionale vertegenwoordigers, die voor een periode van vijf jaar worden benoemd door de Raad.

163rd Plenary Session of the European Committee of the Regions, Belgium - Brussels - November 2024
© European Union / Christophe Licoppe

Nederlandse delegatie

Nederland heeft **twalf leden** en twalf plaatsvervangende leden die zitting hebben in het Comité. De helft daarvan bestaat uit provinciale bestuurders, de andere helft wordt gevormd door gemeentelijke bestuurders. Arthur van Dijk, de HNP-voorzitter en Commissaris van de Koning van de provincie Noord-Holland, is voorzitter van de Nederlandse delegatie. De vicevoorzitter is Bouke Arends, burgemeester van de gemeente Westland. De delegatie wordt ondersteund door twee ambtelijke delegatiecoördinatoren vanuit het IPO en de VNG. De Nederlandse delegatie werkt op basis van een eigen jaarplan en werkalender met gezamenlijke dossiers voor de huidige mandaatperiode 2025-2030, waarbij de provinciale inzet zoveel mogelijk aansluit bij dit HNP-werkplan. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de **Clean Industrial Deal, de Europese Strategie voor Waterbestendigheid en de voorstellen voor het MFK na 2027**. De Nederlandse delegatie heeft de laatste jaren meerdere rapporteurs geleverd voor het opstellen van inhoudelijke adviezen, die aansluiten bij de prioriteiten van het HNP en de VNG. Deze werkwijze wordt in 2025 gecontinueerd.

In 2024 heeft het HNP actief input geleverd op CvdR-adviezen. Zo nam het CvdR het rapport **'De toekomst van de interne markt en het concurrentievermogen van de EU'** van rapporteur Martijn van Gruijthuisen aan. Het advies reageert op de recente rapporten van Mario Draghi en Enrico Letta over de toekomst van de Europese concurrentiekracht en interne markt. In het advies pleit Van Gruijthuisen voor een gedifferentieerde regionale aanpak die recht doet aan de unieke capaciteiten van Europese regio's. Verder was Jan Klopman actief als schaduwrapporteur bij het rapport getiteld **'EU-begroting en plaatsgebonden beleid: voorstellen voor nieuwe ontwerp- en uitvoeringsmechanismen in het MFK na 2027'**.

HNP-BESTUUR

Het HNP wordt bestuurd door **dertien provinciale bestuurders**: één bestuurder per provincie en één bestuurder namens het Interprovinciaal Overleg (IPO). Het bestuur heeft een voorzitter, een vicevoorzitter en een penningmeester.

De HNP-coördinator is de ambtelijk secretaris. Vijf bestuursleden zijn lid van het dagelijks bestuur, één bestuurslid is lid van de Raad van Toezicht van Kenniscentrum Europa Decentraal (KED) en één bestuurslid is lid van de *Council of European Municipalities and Regions* (CEMR).

De HNP bestuurders hebben portefeuilles en functies in relevante bestuurlijke adviescommissies (BAC's) van het IPO, waarin zij de rol van EU-adviseur vervullen. Daarbij zijn ze vast of plaatsvervangend lid van het Europees Comité van de Regio's (CvdR) en hebben ze de mogelijkheid tot het verkrijgen van rapporteurschappen binnen deze CvdR-commissies. Bij voorkeur wordt er in deze functies gekeken naar een mogelijke koppeling met de provinciale portefeuille.

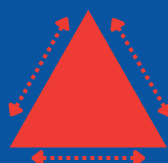
Bestuurlijke HNP-dossierhouder

De bestuurlijke HNP-dossierhouder behartigt het gedefinieerde gezamenlijk belang op een van de HNP-dossiers en wordt daarin ondersteund door een HNP-ambtelijk dossierhouder en een HNP-werkgroep (dossierteam). De bestuurlijke HNP-dossierhouder komt in actie wanneer het Brusselse beleidsproces om (re)actie vraagt of wanneer zaken vanuit de provincies moeten worden aangekaart in Brussel.

De bestuurlijke HNP-dossierhouders hebben beschikbaarheid in tijd om hun rol als dossierhouder te vervullen en de gezamenlijke provinciale belangen te behartigen bij de Europese instellingen en in Europese netwerken. Efficiënte combinaties tussen portefeuilles en functies versterken de provinciale lobby.

Zie hier hoe de dertien HNP-bestuurders zich verdelen over de HNP-dossiers, lidmaatschappen van betreffende commissies in het CvdR, de IPO BAC's en het IPO-bestuur.

HNP-BESTUUR

Arthur van Dijk (Interprovinciaal Overleg)

- Commissaris van de Koning Provincie Noord-Holland
- HNP-voorzitter
- Lid HNP dagelijks bestuur
- Europa-adviseur in het IPO-bestuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvdR
- Voorzitter Nederlandse CvdR-delegatie

Ans Mol (Provincie Gelderland)

- Gedeputeerde & lid HNP dagelijks bestuur
- HNP-vicevoorzitter
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Klimaat & Energie
- Lid IPO BAC Klimaat en Energie
- Plv. lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO-bestuur
- Vast lid ENVE-commissie CvdR

Wilfried Nielen (Provincie Zeeland)

- Gedeputeerde & lid HNP dagelijks bestuur
- HNP-penningmeester
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid COTER-commissie CvdR

Mirjam Sterk (Provincie Utrecht)

- Gedeputeerde & lid HNP dagelijks bestuur
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Landbouw, Natuur en Milieu (onderdeel Natuur en Milieu)
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Vast lid ENVE-commissie CvdR
- EVP-Coördinator ENVE-commissie CvdR

Egbert van Dijk (Provincie Drenthe)

- Gedeputeerde & lid HNP dagelijks bestuur
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Landbouw, Natuur en Milieu (onderdeel Landbouw)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid NAT-commissie CvdR

HNP-BESTUUR

Friso Douwstra (Provincie Fryslân)

- Gedeputeerde
- Lid CEMR
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Vast lid SEDEC-commissie CvdR

Elianne Demollin-Schneiders (Provincie Limburg)

- Gedeputeerde
- Lid Raad van Toezicht KED
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Digitalisering
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Vast lid CIVEX-commissie CvdR

Martijn van Gruijthuijsen (Provincie Noord-Brabant)

- Gedeputeerde
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Vast lid ECON-commissie CvdR

Mariëtte van Leeuwen (Provincie Zuid-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Landbouw, Natuur en Milieu (onderdeel Landbouw)
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- Plv. lid NAT-commissie CvdR

Erik Jan Bennema (Provincie Groningen)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Mobiliteit
- Lid IPO BAC Regionale Economie
- Lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur

HNP-BESTUUR

Erwin Hoogland (Provincie Overijssel)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Regionale Economie
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Industrie
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid IPO BAC Bereikbaarheid en Infrastructuur
- Plv. lid ECON-commissie CvdR

Esther Rommel (Provincie Noord-Holland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Circulaire Economie
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Industrie
- Lid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Lid IPO BAC Ruimte en Leefomgeving
- Lid IPO BAC Financiën en Openbaar Bestuur

Jan Klopman (Provincie Flevoland)

- Gedeputeerde
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Regionale Economie
- Bestuurlijk HNP-dossierhouder Digitalisering
- Lid IPO BAC Landelijk Gebied
- EU-adviseur en agendalid IPO BAC Regionale Economie en Cultuur
- Plv. lid COTER-commissie CvdR

FINANCIERING 2025

Baten (€)	
Bijdragen provincies en IPO	€1.092.000
Bijdragen geassocieerde partners	€80.000
Ottrekking aan de vervangingsreserve	€45.800
Totaal	€1.217.800

Bijdrage (€) per statutair lid	
IPO	€84.000
Noord-Holland	€84.000
Zuid-Holland	€84.000
Utrecht	€84.000
Flevoland	€84.000
Groningen	€84.000
Fryslân	€84.000
Drenthe	€84.000
Gelderland	€84.000
Overijssel	€84.000
Zeeland	€84.000
Noord-Brabant	€84.000
Limburg	€84.000

Lasten (€)	
Huisvestingskosten	€534.300
Personeelsgebonden kosten	€310.400
Gezamenlijke activiteiten	€172.300
ICT	€89.000
Informatieverzameling / Info-abonnementen	€41.200
Accountant	€22.000
Afschrijvingskosten	€45.800
Storting vervangingsreserve	-€1.200
Storting bestemde fondsen	€4.000
Totaal	1.217.800

Bijdrage (€) per geassocieerde partner	
Platform Talent voor Technologie	€10.000
NG4	€30.000
NBTC	€20.000
UASNL	€10.000
Drie Twentse steden	€10.000

AFKORTINGENLIJST

Het Europese werkveld voor provincies kent een eigen set van afkortingen en jargon. De meest voorkomende afkortingen worden hier uitgelegd.

- **AAC** - Ambtelijke Adviescommissie van het IPO.
- **BAC** - Bestuurlijke Adviescommissie van het IPO.
- **CEMR** - Council of European Municipalities and Regions, netwerkorganisatie van lokale en regionale overheden in de EU.
- **CPMR** - Conference of Peripheral Maritime Regions, netwerkorganisatie voor maritieme regio's in de EU.
- **CvdR** - Europees Comité van de Regio's, officieel adviesorgaan in het besluitvormingsproces van de EU, waar lokale en regionale overheden in deelnemen. Regionale en lokale politici organiseren zich in de verschillende commissies en komen zo tot adviezen.
 - **CIVEX** - Commissie Burgerschap, Governance, Institutionele en Externe Aangelegenheden
 - **COTER** - Commissie Territoriale Samenhang en EU-begroting
 - **ECON** - Commissie Economisch Beleid
 - **ENVE** - Commissie Milieu, Klimaatverandering en Energie
 - **NAT** - Commissie Natuurlijke Hulpbronnen
 - **SEDEC** - Commissie Sociaal Beleid, Onderwijs, Werkgelegenheid, Onderzoek en Cultuur
- **DG's** - Directoraten-Generaal, de "ministeries" van de Europese Commissie die het Europese beleid ontwikkelen. Een DG staat onder leiding van een directeur-generaal.
- **EC** - Europese Commissie, ook wel de Commissie of het College genoemd. De Europese Commissie heeft het initiatiefrecht binnen de Europese besluitvorming en bestaat uit 27 Eurocommissarissen, uit elke lidstaat één.
- **ECRN** - European Chemical Regions Network, geassocieerd HNP-partner.
- **ECWP** - Werkplan van de Europese Commissie, dat elk jaar verschijnt.
- **EP** - Europees Parlement, het enige direct verkozen EU-orgaan. Samen met de Raad, vormt het EP de wetgevende macht in de EU: ze keuren nieuwe wetgeving goed.
- **ERRIN** - European Regions Research and Innovation Network, netwerkorganisatie voor innovatieve regio's in de EU.
- **EU** - Europese Unie, een supranationale/intergouvernementele organisatie die uit 27 Europese lidstaten bestaat en Europees beleid maakt.
- **EWRC** - Europese Week van Regio's en Steden, het grootste jaarlijkse evenement in Brussel gewijd aan regionaal beleid. Het vindt half-oktober plaats.

AFKORTINGENLIJST

- **HNP** - Huis van de Nederlandse Provincies, de vooruitgeschoven post van de twaalf provincies en het IPO in de EU (Brussel).
- **IPO** - Interprovinciaal Overleg, behartigt de gezamenlijke belangen van de twaalf provincies in Nederland (Den Haag).
- **ITEM** - Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility, het expertisecentrum van de Universiteit Maastricht voor grensoverschrijdende samenwerking en partner van het HNP.
- **KED** - Kenniscentrum Europa Decentraal, de juridische vraagbaak voor Nederlandse decentrale overheden over Europees recht en beleid.
- **NBTC** - Nederlands Bureau voor Tourisme & Congressen, geassocieerd HNP-partner.
- **NG4** - Cities Northern Netherlands EU Office, geassocieerd HNP-partner.
- **POLIS** - Netwerk van Europese steden en regio's die samenwerken om innovatieve technologieën en beleid voor lokaal vervoer te ontwikkelen.
- **Plv.** - Plaatsvervangend
- **PV NL EU** - Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, de Nederlandse "ambassade" voor de EU in Brussel.
- **Raad** - De Raad van de EU, ook wel de Raad van Ministers genoemd. De Raad bestaat uit tien verschillende configuraties, per onderwerp komen de betreffende 27 vakministers bijeen. De Raad vormt met het EP de wetgevende macht.
- **UASNL** - Universities of Applied Sciences Netherlands, het Europese samenwerkingsverband van negentien Nederlandse hogescholen, geassocieerd HNP-partner.
- **VNG** - Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de belangenorganisatie en het kennisplatform voor alle Nederlandse gemeenten.
- **UvW** - Unie van Waterschappen, de koepel van de Nederlandse waterschappen.

Het HNP-werkplan is vastgesteld door
het HNP-bestuur op 10 april 2025.

HUIS VAN DE **NEDERLANDSE**
PROVINCIES

HNP-Lobbyfiches

Mei 2025

Klimaat & Energie

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

De Europese klimaat- en energieagenda is sterk beïnvloed door de oorlog in Oekraïne. De EU streeft naar versnelde onafhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen en een snellere uitrol van hernieuwbare energie. Dit leidde tot initiatieven zoals het REPowerEU-plan, het gasreductieplan, de noodverordening voor versnelde hernieuwbare energieprojecten en het prijsplafond voor gas. Eerder zijn al maatregelen genomen rond energiezekerheid, snellere toegang tot hernieuwbare energie en opslag, de oprichting van de EU-waterstofbank ter stimulering van hydrogen valleys, het voorstel voor energieprestaties van gebouwen en de herziening van de elektriciteitsmarkt.

In 2025 ligt de focus van de nieuwe Europese Commissie op concurrentievermogen, veiligheid en strategische autonomie en op het gebied van Klimaat en Energie. De Clean Industrial Deal met als onderdeel het Actieplan Betaalbare Energie speelt hierin een centrale rol. Met het Actieplan Betaalbare Energie, gepubliceerd op 26 februari 2025, wil de Europese Commissie de energiekosten voor bedrijven en huishoudens verlagen door te investeren in hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en in markthervormingen.

Netcongestie ziet de Commissie als een groeiend Europees probleem: met in 2022 kosten van 5,2 miljard euro in de EU, die verder oplopen tot 26 miljard euro in 2030. Provincies worden zwaar getroffen door netcongestie, waardoor bedrijven sinds 2022 in de wachtrij staan voor aansluiting. Via slimme oplossingen zoals Smart Energy Hubs proberen provincies hen te ondersteunen. Toegang tot een krachtig energienet is essentieel voor de regionale economie, terwijl hoge energieprijzen ook leiden tot energiearmoede, waarvoor provincies financiering inzetten via het Social Climate Fund. De Europese Commissie wil in 2040 90% minder uitstoot vastleggen in de Klimaatwet, wat grote gevolgen heeft voor provinciale klimaatadaptatie en het klimaatakkoord.

De provincies gaan in gesprek met de Europese Commissie over het concurrentievermogen van de bestaande industrie en landbouw in relatie tot energie. De HNP-werkgroep monitort de onderhandelingen en ontwikkelingen op de eventuele impact voor de provincies. Waar nodig onderneemt de HNP-werkgroep samen met de HNP-bestuurlijk dossierhouder gerichte lobbyacties richting EU-instellingen.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Ans Mol (GL)
- Mirjam Sterk (UT) Housing

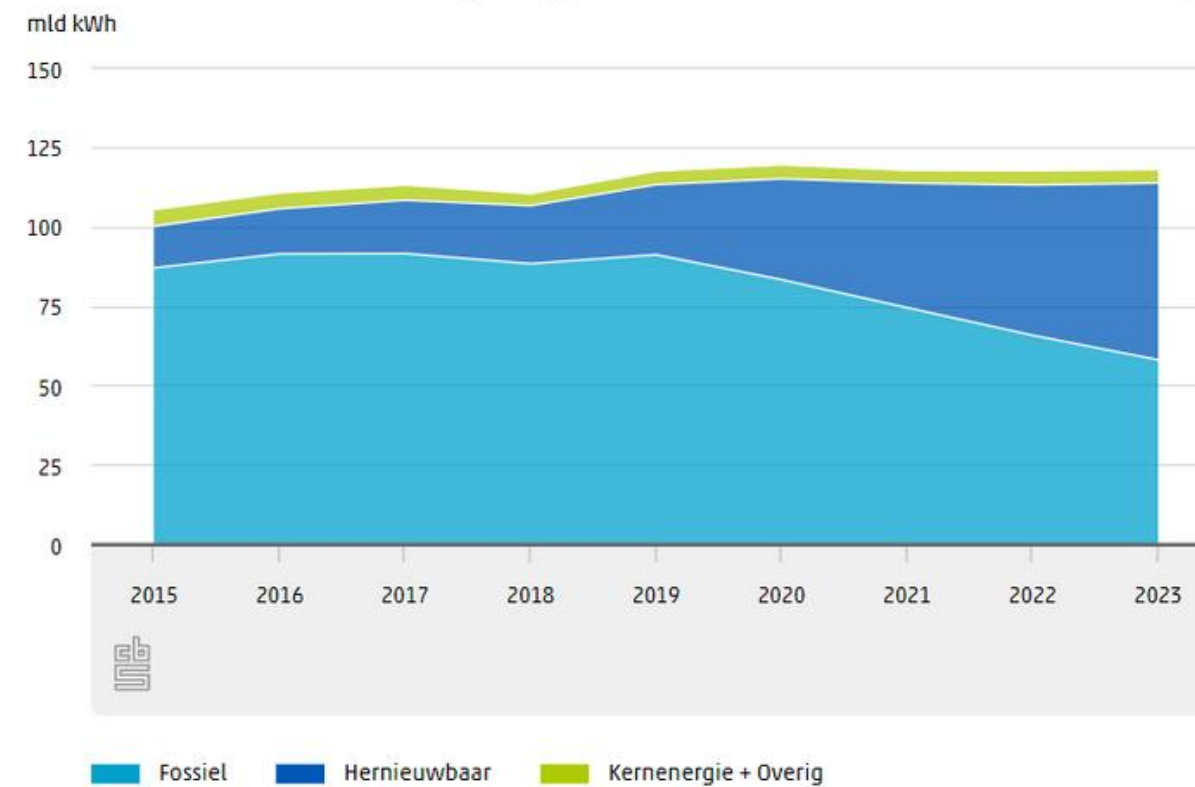
AFGERONDE ACTIES:

- Position paper Klimaat & Energie inzake 'Fit for 55'-% doelstellingen als basis voor de inzet en lobby in Brussel.
- Inbreng is geleverd op het Comité van de Regio's (CvdR) advies van rapporteur Chelstowski (PL/ECR) inzake het Energiepakket voor gas, waterstof en methaanemissies.
- Inbreng is geleverd op verschillende Commissie-consultaties inzake: Energie-efficiëntie (EED), Hernieuwbare Energie (RED), Energieprestatie Gebouwen (EPBD) en het sociaal klimaatfonds. Op deze onderwerpen is met succes inbreng geleverd op position papers van de Council of European Municipalities and Regions (CEMR). Daarnaast is input geleverd op adviezen van rapporteurs in het Europees Parlement (EP) en het CvdR.
- Het HNP heeft aanbevelingen gedaan inzake de provinciale klimaat en energieopgaven voor de Commissieperiode 2024-2029.
- De HNP-werkgroep stemt voortdurend af tussen decentrale overheden en het Rijk om adequater op Europese ontwikkelingen te reageren.

GEPLANDE ACTIES:

- Inzet op een gedegen samenwerking met de Klimaat & Energie attachés van de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU (NL PV EU) voor de periode 2025-2029.
- Monitoren van de implementatie van de Green Deal (klimaatneutraliteit in 2050)
- De behandeling van het Actieplan Betaalbare Energie wordt gemonitord en in overleg met IPO wordt inbreng geleverd richting EU-instellingen: Raad, EP en het CvdR.
- Inhoudelijke input wordt geleverd op de voorstellen inzake de wijziging van de klimaatwet 2040 en het eerste omnibuspakket duurzaamheid.
- Het HNP monitort de gedelegeerde handeling over koolstofarme waterstof
- Verkennen van het EU onderwerp *Affordable Housing* en de gevolgen voor de provincies.

Productie van elektriciteit per type bron

Bron: [CBS](#), Productie van elektriciteit per type bron (in Nederland), 2024

LOBBYDOELEN:

1. Regionaal maatwerk en haalbaarheid moeten voorop staan in de totstandkoming en uitvoering van het EU-klimaatdoel voor 2040, als tussendoel richting 2050.
2. Voldoende financiering en voldoende mogelijkheden uit Europese programma's voor innovaties, technologische ontwikkeling, bottom-up projecten en pilots. Dit ter bevordering van de energietransitie.
3. Doelstellingen inzake klimaat en energie moeten kwalitatieve in plaats van kwantitatieve normering en doelstellingen krijgen. Dit om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, rekening houdend met de schaarse ruimte.
4. De Commissie moet de (grensoverschrijdende) energie-infrastructuur versterken binnen de EU, om de verduurzaming van de energievoorziening te bevorderen en de afhankelijkheid van derde landen te verminderen.

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

De Commissie legt in 2025 de focus op het versterken van het concurrentievermogen van Europa. De helft van de voorstellen in haar werkplan gaat hier over, zoals het verbeteren van de Interne markt en het verlagen van administratieve lasten, vooral voor het mkb, via omnibuspakketten. Er komt een Europese Innovatiewet en een *Clean Industrial Deal*, die ervoor moet zorgen dat we meer gaan investeren in sleutel-technologieën. Een voorstel voor een Unie van Vaardigheden biedt aanbevelingen om arbeidsmarkttekorten aan te pakken. De Commissie herijkt het Meerjarig Financieel Kader (MFK) om EU-middelen beter in lijn te brengen met prioriteiten, aansluitend op aanbevelingen van Draghi en Letta. Het HNP zet zich in voor een sterke, duurzame regionale economie, waarbij MFK en het cohesiebeleid een belangrijke rol spelen.

Regionaal beleid, in Europa bekend als het “Cohesiebeleid” is het grootste Europese investeringsbeleid voor nieuwe banen, economische groei en een betere levenskwaliteit. Het doel van het Cohesiebeleid is om ongelijkheden tussen regio's te verkleinen door financieel bij te dragen aan de groene en digitale transitie. Het cohesiebeleid beslaat momenteel bijna 40% van de totale EU begroting (721,9 Mrd van 1.824,3 Mrd €). Nederland ontvangt – mede als gevolg van de Rijksinzet in de EU-onderhandelingen – uit de Structuurfondsen, het laagste bedrag (1,4 Mrd € of 12€ per inwoner). Provincies willen dat bedrag hoger zien, omdat dit de enige EU structurele middelen zijn om te investeren in regionale economie.

Voor het cohesiebeleid na 2027 is behoud van regionale uitvoering en zeggenschap over EU-fondsen cruciaal. Provincies zullen dit stevig inbrengen bij de nieuwe Europese meerjarenbegroting (verwacht juli 2025). Er is zorg dat cohesiemiddelen worden misbruikt voor crisisbestrijding en dat nieuwe prioriteiten zonder extra middelen het cohesie- en landbouwbeleid verdringen. Daarnaast baart de trend zorgen waarbij het Rijk nieuwe EU-fondsen laat uitvoeren zonder regionale betrokkenheid, wat strijdig is met het partnerschapsprincipe. Behoud van regionale regie en naleving van het partnerschapsprincipe vormen daarom de kern van de lobby: regionaal beleid voor de regio.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

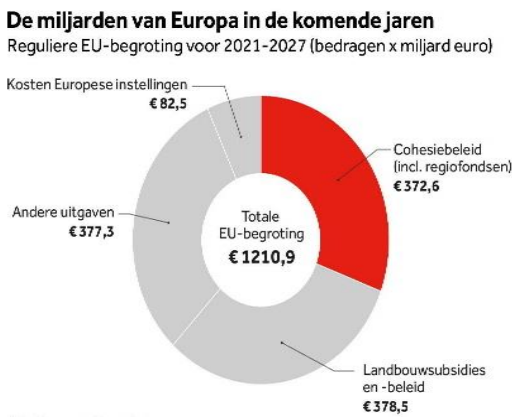
- Jan Klopman (FL)
- Erwin Hoogland (OV)

AFGERONDE ACTIES:

- Rapporteurschap gedeputeerde Van Gruijthuijsen voor de Interne markt (Letta rapport) en het concurrentievermogen (Draghi rapport) in het adviesorgaan Europees Comite van de Regio's. Schaduwrapporteurschap gedeputeerde Klopman op de EU-begroting en *place-based* policies
- Het HNP organiseerde op 19 maart een succesvol webinar: 'Regio's aan zet: interne markt en het EU-concurrentievermogen van morgen' met deelname vanuit de EC, PV, EP en vanuit *Tilburg University*
- De twaalf provincies hebben een brief gestuurd met meer dan 110 regionale vertegenwoordigingen aan Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie om het belang te benadrukken van cohesiemiddelen voor alle regio's.
- Het HNP heeft samen met het Rijk en de VNG een visiedocument opgesteld over de toekomst van het cohesiebeleid.
- Het HNP heeft succesvoorbeelden van EU-projecten in de provincies, verwerkt in een brochure "Cohesiebeleid in Nederland 2014-2020". De brochure (Nederlandse en Engelse versie) is gedeeld met stakeholders in Brussel en in Nederland, waaronder de Tweede Kamer.
- In November 2024 zijn vragen ingebracht voor de hoorzitting in het Europees Parlement van kandidaat Eurocommissaris Fitto. In december 2024 overhandigde HNP-bestuurder Klopman de brochure over het cohesiebeleid aan Commissaris Fitto. De HNP bestuurlijk dossierhouders Klopman en Hoogland, hebben de provinciale standpunten kenbaar gemaakt tijdens hun deelname aan het werkbezoek van Commissaris Fitto aan Nederland op 17 maart 2025. In dit verband zijn enkele brieven opgesteld, waaronder een brief van 146 regio's uit 17 lidstaten gericht aan de Commissarissen Fitto, Serafin en Mînzatu om het belang van cohesiebeleid te onderstrepen. De HNP-dossierhouders hebben Fitto een paper toegezegd met praktische aanbevelingen voor uitvoering Cohesiebeleid. Dit paper is 23 april 2025 in de BAC RE besproken en verzonden aan de vice-president van de Europese Commissie.
- De brochure cohesiebeleid is door het IPO in de Tweede Kamer aangeboden en gebruikt als input en bijlage voor het Commissiedebat Europese zaken op 20 maart 2025.
- De MFK-kamerbrief over het MFK (April 2025) , bevat op initiatief van het HNP twee zinnen waarin het belang van samenwerking met decentrale overheden en het partnerschapsprincipe wordt benadrukt. Voorbeeld van goede samenwerking tussen HNP, PV, VNG en BZ en BZK. Het HNP heeft een MFK position paper opgesteld, als voorzet voor een gezamenlijk standpunt van de VNG, UvW en het HNP/IPO. Op basis hiervan is inbreng geleverd tijdens het bezoek van Commissaris Serafin aan Nederland (maart 2025).
- Het HNP heeft in samenwerking met de provincies een afgestemde inbreng geleverd op 4 consultaties van de Europese Commissie over het MFK.
- Het HNP heeft signaleringen gemaakt over de gepubliceerde plannen van de Commissie voor de tussentijdse evaluatie van het Cohesiebeleid; over het Kompas voor Concurrentievermogen; de Strategie Interne Markt, het 1^e Omnibus pakket inzake investeringsvereenvoudiging, het 2e pakket voor kleine midcap bedrijven en afschaffing papieren eisen; de ex-post evaluatie EFRO 2014-2020, Unie van vaardigheden en *Clean Industrial Deal*.
- Er is structureel inbreng gegeven voor de COTER (Territoriaal Cohesie beleid en EU-budget) commissie in het Comité van de Regio's en de plenaire vergaderingen en in samenwerking met VNG.
- Het HNP heeft gezorgd voor deskundige sprekersdeelname uit Nederland aan de conferentie " Hervorming cohesiebeleid – geef uitvoerders een stem", georganiseerd door o.a. het Pools EU voorzitterschap.

GEPLANDE ACTIES:

- Het HNP en de provinciale leden in de NL-delegatie van het CvdR gaan inbreng leveren op de MFK resolutie die mid-mei in stemming wordt gebracht tijdens de plenaire vergadering van het CvdR.
- Het HNP continueert zijn initiatief voor een strategisch overleg van regio's uit de lidstaten (AT, DUI, DEN, BEL, FI, ZWE) die voor een sobere begroting (lees: minder structuurfondsen) zijn. Doel is te komen tot informatie-uitwisseling over (nationale) standpunten en eventuele gezamenlijke positionpaper(s).
- De brochure over het cohesiebeleid wordt verder verspreid (in DH door het IPO) en strategisch ingezet voor relevante bijeenkomsten van EU-stakeholders en EU-instellingen.
- Het HNP gaat Signaleringen verzorgen over de MFK verordening (verwacht rond de zomer), strategie voor startups en scaleups, de evaluatie van de openbare aanbestedingen richtlijn (Q3), en de Innovatiewet.
- Het HNP en IPO zetten met de koepels UvW en VNG in op interbestuurlijke samenwerking met het Rijk op het MFK;

Bron: [NOS](#), Reguliere EU-begroting 2021-2027, 2024

Bron: [NOS](#), Budget uit het EU-regiofonds voor Nederland, 2024

LOBBYDOELEN:

1. Een zo groot mogelijk aandeel structuurfondsen voor Nederland na 2027.
2. Meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) na 2027.
3. Behoud van en groter aandeel in innovatieve, interregionale samenwerking (*interregional innovation investment instrument*).
4. Na 2027 voldoende investeringsmiddelen voor realiseren klimaat en groene transitie.
5. Regionale uitvoering in maatwerk programma's.
6. Centralisatietrend keren: focus bij cohesiebeleid weg van re-nationalisatie. Terug naar decentralisatie met regionaal zeggenschap.
7. Realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Trend '*do no harm to cohesion*' keren. Ontwikkelde regio's moeten ook van innovatie-instrumenten gebruik kunnen maken.

Landbouw, Natuur & Milieu

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

Begin 2025 heeft de Europese Commissie (EC) een visie gepresenteerd over de toekomst van de landbouw en voedselproductie binnen de EU. Deze visie benadrukt het belang van de landbouwsector en voedselproductie voor voedselzekerheid, economie en leefbare plattelandsgebieden. De EC wil door uitwerking van de visie dat de sector weer aantrekkelijk, concurrerend en veerkrachtig en toekomstbestendig wordt. Innovatie en digitalisering worden als belangrijk middelen gezien om dit te bereiken.

In 2025 wordt begonnen met het uitvoeren van de Visie aan de hand van een aantal relevante voorstellen:

- Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw
- Vereenvoudigingspakket van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)
- EC voorstel voor het nieuwe GLB
- Een voorstel dat versnelde toegang van bio-pesticiden op de markt mogelijk moet maken

Tot slot is de Europese Strategie voor Waterbestendigheid een belangrijke strategie die in 2025 wordt gepubliceerd. Waterbeheer is een van de grootste uitdagingen waar we voor staan op het gebied van gevolgen van de klimaatverandering. Doel is om ervoor te zorgen dat waterbronnen worden beheerd en schaarste en vervuiling worden aangepakt, en het concurrentievermogen van onze waterindustrie wordt vergroot.

Het HNP monitort daarnaast de herziening van de *REACH*-verordening die gaat over de evaluatie, registratie en toelating van chemische stoffen. Verwacht wordt dat deze aan het eind van 2025 door de Europese Commissie wordt gepresenteerd. We blijven ons daarbij inzetten in de gezamenlijke lobby voor een geheel Europees PFAS-verbod. Deze voorstellen zullen we als HNP in 2025 nauwlettend volgen en wanneer nodig lobbyactiviteiten op ondernemen.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Mirjam Sterk (UT)
- Mariëtte van Leeuwen (ZH)
- Egbert van Dijk (Drenthe)

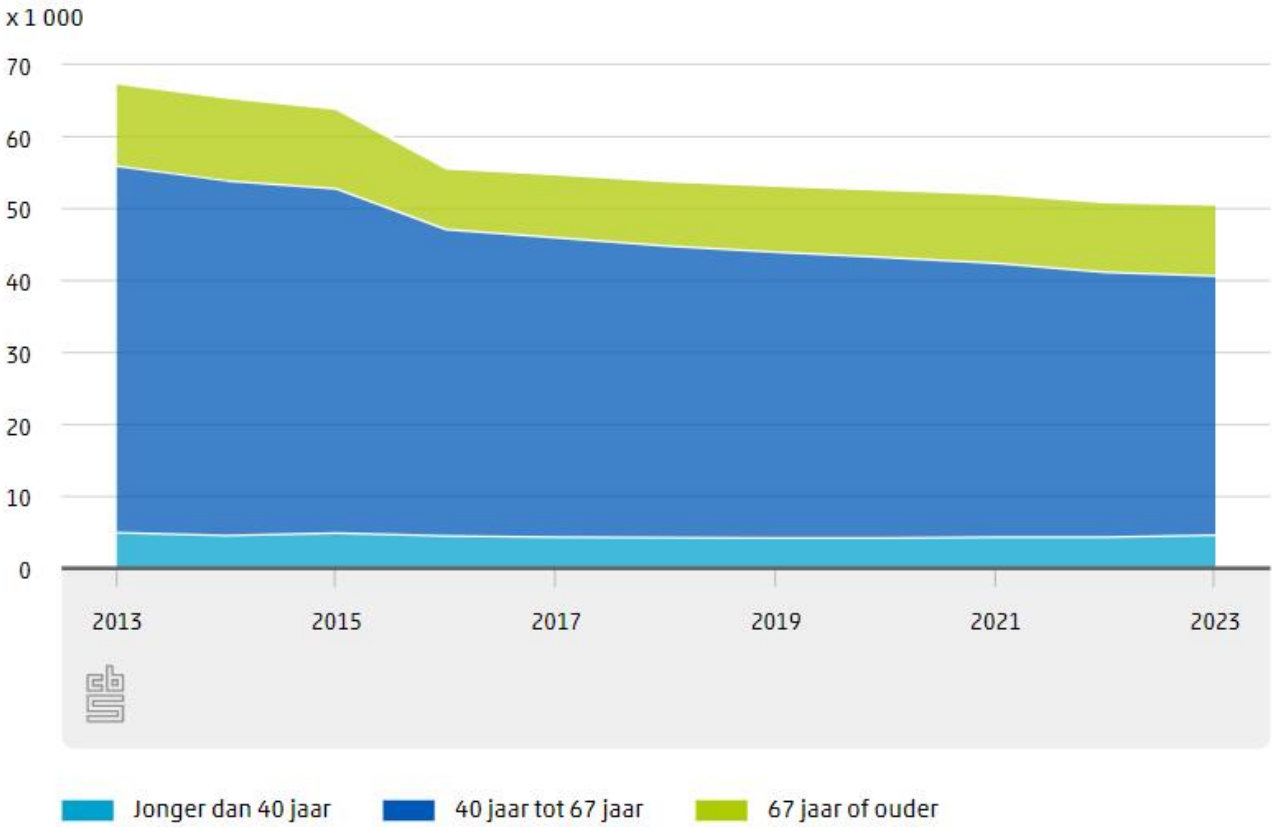
AFGERONDE ACTIES:

- Een signalering is geschreven over de Visie voor Landbouw en Voedsel in Europa
- Er is door provincies input geleverd op de BNC-procedure voor: de Visie voor Landbouw en Voedsel in Europa, de verordening m.b.t. het versterken van de positie van boeren in de voedselketen, voorstel Verlaging Beschermde Status Wolf in de Habitatrichtlijn.
- De EC consultatie m.b.t. het updaten van de lijst invasieve soorten die de biodiversiteit en ecosystemen in de EU bedreigen, is gedeeld met inhoudelijke collega's.
- De bouwstenen van het position paper voor het GLB zijn verder uitgewerkt binnen de IPO kerngroep GLB
- Bestuurlijk dossierhouder Mirjam Sterk is namens de EPP coordinator geworden in de ENVE commissie in het Comité van de Regio's.
- Mirjam Sterk heeft namens de ENVE-commissie input geleverd op het adviesrapport over ‘*The Future of the Multiannual Financial Framework (MFF) Post-2027: Regional and Local Perspectives*’, ook heeft zij bijgedragen aan het CoR seminar over EU security & preparedness.
- HNP-voorzitter Arthur van Dijk en dossierhouder circulaire economie Friso Douwstra hebben het provinciale standpunt overgebracht aan Eurocommissaris Jessika Roswall.
- Inzet voor het nieuwe GLB afstemmen met het GLB-team van LVVN en het IPO.
- Binnen het IPO is een projectgroep opgezet voor de inzet voor het nieuwe GLB (na 2027).

GEPLANDE ACTIES:

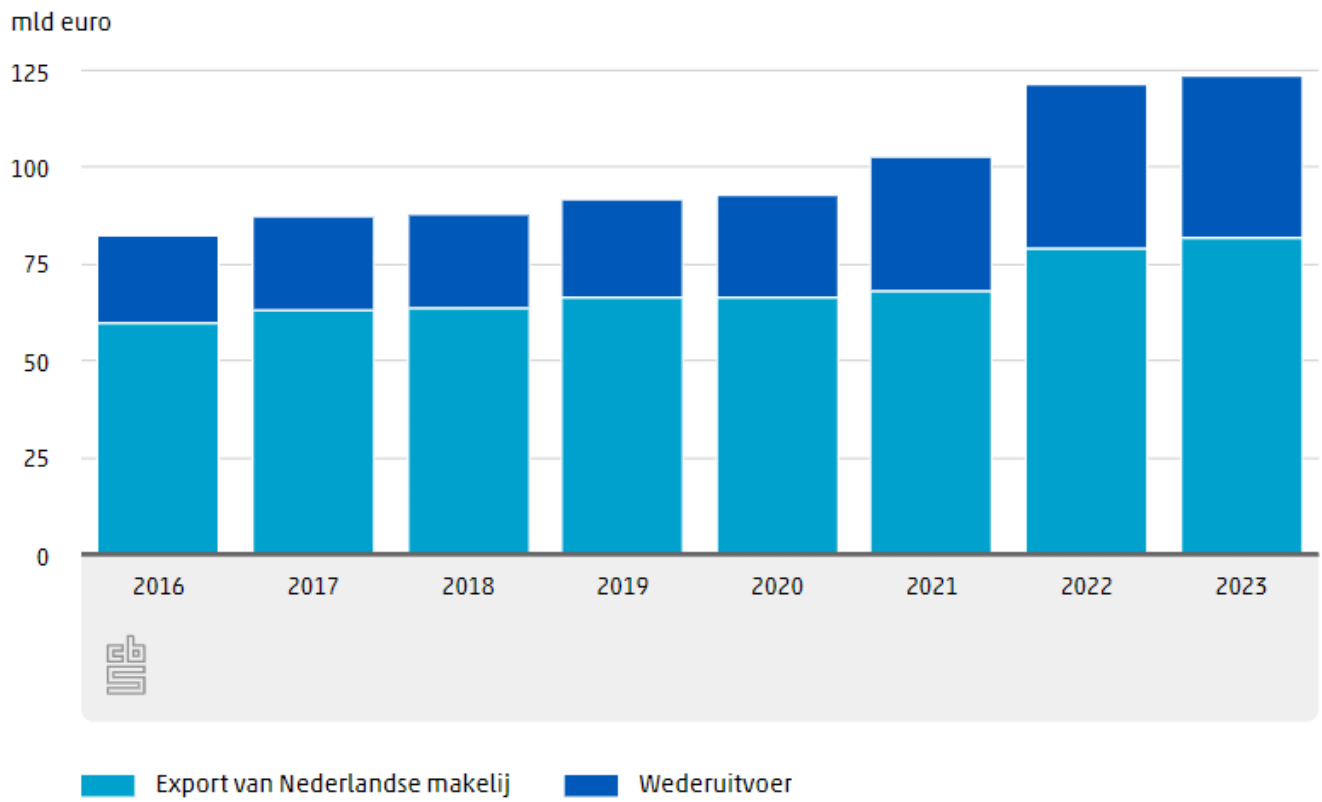
- Signaleren op nieuwe Commissievoorstellen en EU ontwikkelingen mbt generatievernieuwing in de landbouw, versimpelingspakket GLB, EU Strategie voor waterweerbaarheid en REACH.
- Verder uitgewerkte IPO/HNP Position paper toekomst GLB rond de zomer 2025. Deze kan worden gebruikt als input op het verwachte voorstel van de EC m.b.t. het nieuwe GLB
- Het IPO is structureel aangehaakt bij de HNP-werkgroep. De afstemming met het IPO op Agrofooddossiers wordt de komende periode verder geïntensiveerd. Daarnaast worden contactpersonen van het EP en relevante Brusselse netwerken (PV) regelmatig uitgenodigd bij de HNP Werkgroepvergaderingen.
- Voortzetting maandelijkse overleggen met het team LVVN van de PV

Bedrijfshoofden in de landbouw

Bron: CBS, Bedrijfshoofden in de landbouw (in Nederland), 2024

Waarde van de Nederlandse landbouwexport

Bron: CBS, Waarde van de Nederlandse landbouwexport, 2024

LOBBYDOELEN:

1. Stuur op Europees milieubeleid met gezondheid als uitgangspunt, via een integrale aanpak van bodem, water en lucht.
2. Geef provincies ruimte voor maatwerk bij EU-beleid, zodat zij kunnen balanceren tussen natuur, landbouw, industrie en stedelijke ontwikkeling. Gebruik praktijkervaring van decentrale overheden bij regelgeving en voorkom regelstapelings.
3. Stimuleer innovatie en kennisdeling via het GLB en voorkom verdringing van voedselproductie in de bio-economie. Gebruik het GLB ook voor behoud van biodiversiteit, leefbaarheid van het platteland en bescherming van bodem en water (KRW, bodemrichtlijn).
4. Faciliteer een eerlijk verdienmodel voor (jonge) boeren, met beloningen voor verduurzaming en aandacht voor overnameknelpunten (*Generational Renewal Strategy*).
5. Vereenvoudig van het GLB, verlaag administratieve lasten en zorg dat dit positief uitwerkt voor provincies en benutting van middelen.

Mobiliteit

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

De Duurzame en Slimme Mobiliteitsstrategie (SSMS) vormt een essentieel onderdeel van de Europese Green Deal, met als doel om de uitstoot van mobiliteit in 2050 met 90% te reduceren. Deze strategie biedt het overkoepelende kader voor het toekomstige Europese mobiliteits- en transportbeleid, en is daarmee hét vertrekpunt voor gezamenlijke acties in Brussel op dit terrein.

Hoewel in 2025 minder nieuwe wetgevende voorstellen op mobiliteit worden verwacht vanuit de Europese Commissie, staan enkele belangrijke initiatieven op de agenda. In het derde kwartaal verschijnt het Investeringsplan voor duurzaam vervoer, dat inzet op de versnelde uitrol van infrastructuur voor schone brandstoffen. Daarnaast worden onder de *Clean Industrial Deal* de Havenstrategie (2025) en de Maritieme Strategie (2026) verwacht, beide relevant op het snijvlak van mobiliteit en industrie.

Ook volgen we nauwgezet de herziening van het *Connecting Europe Facility* in het kader van het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (MFK). Het HNP signaleert over actualiteiten inzake militaire mobiliteit, logistieke defensievraagstukken en de rol van de provincies hierin. Het verwachte voorstel voor het nieuwe MFK 2028–2034 (juli 2025) zal bepalend zijn voor de reikwijdte van de nieuwe *Connecting Europe Facility* (2028–2034) en is daarom een prioriteit voor het HNP.

Tot slot werken de provincies in Brussel nauw samen met netwerken als Polis, ERRIN en CPMR, met als doel beleid te bevorderen dat goed uitvoerbaar is op regionaal niveau.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Erik Jan Bennema (GR)

AFGERONDE ACTIES:

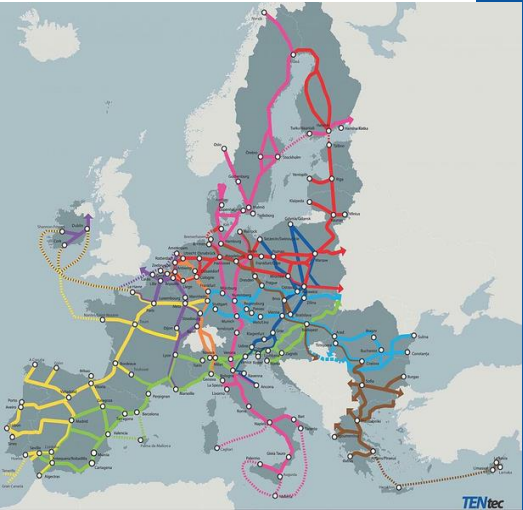
- Het HNP heeft met het position paper “Duurzame Slimme Mobiliteit” ingezet op het TEN-T voorstel, inclusief urban nodes system en bijbehorende vereisten voor SUMPs. Amendementen richting het Parlement, de Permanente Vertegenwoordiging van NL bij de EU en Commissie opgesteld in samenwerking met de VNG.
- Aan de hand van de Duurzame en Slimme Mobiliteitsstrategie is een signalering gemaakt op de volgende initiatieven:
 - Herziening richtlijn intelligente transportsystemen (ITS).
 - Herziening Trans-Europees Netwerk – Transport (TEN-T).
 - Initiatief om spoorvervoer te stimuleren voor personenvervoer.
 - Herziening verordening infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR).
 - Pakket voor Vergroening Vrachtvervoer.
 - Inbreng inzake AFIR is geleverd via de CEMR, de CPMR en de schaduwrapporteur van het Parlement (Caroline Nagtegaal) met een position paper en concrete tekstvoorstellen. De hoofdboodschappen inzake Slimme en Duurzame mobiliteit vanuit het HNP/IPO zijn: ruimte voor gebiedsgerichte aanpak; ruimte voor betaalbare infrastructuur en haalbare doelstellingen; oog voor technologische ontwikkelingen; en aandacht voor E-roaming.
- Wat betreft het TEN-T zijn leen aantal obbydoelen terecht gekomen in het TEN-T voorstel van de Europese Commissie (respectievelijk in artikel 19g, 19e en artikelen 44c en 44e). Wat betreft de aanpassing van urban nodes tot functionele stedelijke gebieden en de vormvereisten voor SUMPs, zijn succesvol amendementen ingediend op het CvdR-advies over TEN-T en wordt in ERRIN/POLIS verband opgetrokken tijdens de belangenbehartiging.
- De HNP/IPO tekstvoorstellen op AFIR zijn ofwel in het Raadscompromis terug te vinden, ofwel in amendementen van Europarlementariërs op het concept EP-rapport.

GEPLANDE ACTIES:

- Nieuwe voorstellen van belang voor de provincies die worden gemonitord en eventueel opgevolgd met lobbyacties, waaronder:
 - Een Duurzaam Transport Investeringsplan (Q3)
 - Een plan voor een Europees hogesnelheidsnetwerk per spoor
 - Een Single Digital Booking and Ticketing Verordening
 - Een Europese Havenstrategie (Q4) (met raakvlakken met de WG Industrie)
 - Een Maritieme Strategie (met raakvlakken met de WG Industrie)
 - Een Europees industrieel actieplan voor de automotive sector (Q1)
 - *Joint communication Military Mobility* (Q4)
- Het HNP zal de strategische netwerken benutten om de lobbyinzet op de geselecteerde initiatieven uit de Duurzame Mobiliteitsstrategie te optimaliseren. Het betreft o.a. de netwerken: ERRIN (European Regions Research and Innovation Network), POLIS, CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions), AER (Assemby of European Regions).
- We monitoren de impact van het nieuwe MFK in juli op de omvang en voorwaarden van de nieuwe *Connecting Europe Facility* (2028-2034).
- We monitoren de evaluatie van CEFII.
- Daarnaast worden de gevolgen van de klimaatdoelstellingen voor 2040 en de ontwikkelingen rond ETS voor het mobiliteitsdossier gemonitord.
- De afstemming met het IPO op mobiliteitsdossiers wordt de komende periode voortgezet en contactpersonen van het EP en relevante Brusselse netwerken worden regelmatig uitgenodigd bij de HNP-werkgroepvergaderingen.
- Het Investeringsplan voor duurzaam vervoer wordt gemonitoord en evt. gezamenlijke HNP/IPO inbreng wordt overwogen, ondermeer via consultaties en de behandeling van het plan bij de EU-instellingen.
- Naar aanleiding van de Europese herprioritering omtrent defensie zet het HNP in op het signaleren en communiceren van obstakels en kansen voor de provincie omtrent militaire mobiliteit (TEN-T/CEF), dual-use infrastructuur en logistiek, in afstemming met de HNP werkgroep Industrie en Regionale Economie.

LOBBYDOELEN:

1. Een specifiek instrument voor transport, vergelijkbaar met het huidige CEF, blijft bestaan binnen het nieuwe Meerjarig Financieel Kader (2028-2034). Dit instrument moet de mogelijkheid bieden tot financiering van verbindingen op het 'core network' en 'comprehensive network' van TEN-T, evenals de aangewezen *Urban Nodes*
2. Initiatieven zoals het plan voor een Europees Netwerk van Hogesnelheidslijnen moeten bijdragen aan de betere bereikbaarheid van alle regio's.
3. De Europese Havenstrategie en Maritieme Strategie dient zich te richten op strategische autonomie, energietransitie en verbeterde (multimodale) bereikbaarheid van zeehavens en binnenhavens én het bijbehorende achterland
4. Noodzaak van multimodaliteit in zowel vestedelijkte als plattelandsregio's met slim ruimtegebruik

Bron: [Europese Commissie](#), TEN-T Core Network Corridors, 2021

Circulaire Economie

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

De ambitie van Europa is om in 2030 wereldleider op het gebied van circulaire economie te zijn waarbij circulariteit de drijfveer van innovatie wordt. Circulaire economie wordt gezien als een voorwaarde om de afhankelijkheid van grondstoffen te verminderen en duurzame groei te bevorderen. Europa is voor veel materialen afhankelijk van de rest van de wereld en heeft dus veel baat bij het efficiënt (her)gebruik van schaarse materialen. Voor de komende Commissie periode signaleert het HNP een trend die circulaire economie steeds meer vanuit het perspectief van strategische autonomie en concurrentievermogen benadert. Het circulaire potentieel van de Europese 'remanufacturing'-markt zal naar verwachting groeien van de huidige waarde van 31 miljard euro naar 100 miljard euro in 2030.

Door circulariteit centraal te stellen, wordt niet alleen de betaalbaarheid en toegankelijkheid van essentiële materialen verbeterd, maar ook de afhankelijkheid van kritieke en strategische grondstoffen wordt verminderd doordat materialen beter worden hergebruikt en gerecycled. Centraal in de bovenstaande aanpak staat de nieuwe EU Circular Economy Act (verwacht eind 2026). Deze wet beoogt het stimuleren van markten voor secundaire grondstoffen, afval en circulaire producten. Er worden bindende doelen verwacht voor het gebruik van gerecycled of bio-gebaseerd materiaal in producten, om de markt aan te jagen, evenals voorstellen voor herziening van einde-afvalcriteria, digitalisering van sloopvergunningen en uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid.

In 2025 worden in het vierde kwartaal de herziening van de Bioeconomy Strategy en de Biotech Act verwacht. Vanuit het HNP is hier in 2024 al op voorgesorteerd met een gezamenlijk position paper over Biotechnology en een gezamenlijk position paper als input voor de herziening van de Bioeconomy Strategy, waarin harmonisatie van einde-afvalstatus centraal staat.

De HNP-werkgroep Circulaire Economie blijft agenderend op de onderwerpen zoals einde-afvalstatus en circulaire industrie.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Esther Rommel (NH)
- Friso Douwstra (FR)

AFGERONDE ACTIES:

- Deelname van HNP-dossierhouder Rommel aan [internationaal Bioeconomy Strategy Event](#) op 27 maart 2025 in Brussel. Dit event is georganiseerd in het kader van [het gezamenlijk HNP position paper](#) in aanloop naar de Revision of the Bioeconomy Strategy eind 2025. Met 10 bedrijven uit Nederland en Baden-Württemberg zijn tijdens het event verbetervoorstellen voor EU harmonisatie van einde-afval status met vertegenwoordigers van de Commissie besproken. Tijdens het event werden inhoudelijke gesprekken gevoerd met Commissie vertegenwoordigers van DG GROW, DG ENV en DG RTD. De expertise en verbetervoorstellen vanuit de innovatieve bedrijven werden zeer gewaardeerd en dienen als input voor de herziening van de *Bioeconomy Strategy*.
- Er is gereageerd op de [publieke consultatie over de Water Resilience Strategy](#) (maart 2025) en op de [publieke consultatie over publieke aanbestedingen](#) (maart 2025).
- Position paper circulaire industrie verder onder de aandacht gebracht bij de Europese Commissie en bij verschillende Europese netwerken.
- Vervolggesprek met Europarlementariër over vergroenen belastingstelsel n.a.v. ambtelijk werkbezoek in januari 2025.
- Gesprek met Eurocommissaris Roswall op 11 april 2025 over onder andere Circulaire Economie. De commissaris is uitgenodigd voor de EU Top in Leeuwarden (10 t/m 12 juni 2025) en het Bioeconomy Strategy event is benoemd als succesvol voorbeeld van regionale betrokkenheid voor de herziening van de *Bioeconomy Strategy* (eind 2026)

GEPLANDE ACTIES:

- In overleg met de bestuurlijk dossierhouders is afgesteld dat de HNP-werkgroep agenderend gaat zijn op de thema's einde afval status, Circulaire Economiewet en circulaire industrie.
- Follow-up n.a.v. het *Bioeconomy Strategy* event: meerdere EU regio's hebben aangegeven mogelijk aan te willen sluiten op het position paper en eenbrief aan Eurocommissaris Roswall om resultaten te delen.
- Er zal input worden geleverd op de publieke consultatie over de *bioeconomy strategy* en de verwachte publieke consultatie over de biotech act.
- HNP inzet op Jaar van de Circulaire Economie en Europese top in Friesland in samenwerking met ACR+ (10 t/m 12 juni 2025)
- Voortzetting verspreiding [IPO/HNP lobbyboodschap](#) ter ondersteuning van fiscale maatregelen (vergroening van het belastingstelsel) onder Europese stakeholders. Voorbereidingen voor werkbezoek aan wereldleider van de productie van lagers (in Zweden) op 23 September 2025 zijn gestart.
- Monitorende rol t.a.v. Europese ontwikkelingen rondom circulaire economie en hierover signaleren en informeren. Waar mogelijkheden zich voortdoen om inbreng te leveren, kansen benutten.
- Met de bestaande position papers als basis is/ wordt richting de Europese Commissie inbreng geleverd op de circulaire economie wetgeving die is voorzien voor 2026.

LOBBYDOELEN:

1. Kies voor een regionale aanpak
Stimuleer regionale samenwerking om circulaire innovaties te versnellen en schaalvoordelen te benutten.
2. Vergroot marktkansen voor circulaire producten. Ondersteun circulaire businesscases en creëer een gelijk speelveld voor circulaire producten.
3. Maak ruimte voor opschaling en financiering van innovaties
Zorg voor passende financieringsinstrumenten en fysieke ruimte voor groeiende circulaire initiatieven.
4. Verbeter inzicht in afval- en grondstoffenstromen
5. Zorg voor EU-brede einde-afvalstatus
Harmoniseer de regelgeving voor einde-afvalstatus om circulaire producten beter toe te laten op de markt.
6. Stimuleer circulariteit vanaf ontwerp tot hergebruik, met aandacht voor ketensamenwerking.
7. Integreer circulariteit in beleid voor de (chemische) industrie om transities te versnellen.

Onderdelen van een succesvolle circulaire-economietransitie

Bron: [PBL](#), Onderdelen van een succesvolle circulaire-economietransitie, 2021

INDUSTRIE

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

Door verschillende uitdagingen heeft de Europese industrie moeite om te wedijveren met producenten in andere werelddelen, terwijl dat concurrentievermogen juist nodig is om de Europese economie schoon en groen te maken. Daarom stelt de Commissie dat er een transformatie nodig is, waarbij de nadruk ligt op twee sectoren: het verlagen van emissies in de energie-intensieve industrie, en het stimuleren van de clean-tech sector, die de technologieën van de toekomst ontwikkelt. Begin 2025 heeft de Europese Commissie daarom het Competitiveness Compass en de Clean Industrial Deal gepresenteerd. De Clean Industrial Deal is een overkoepelende strategie, die gaat over het versterken van het concurrentievermogen en de decarbonisatie van de industrie. Daarnaast hebben geopolitieke ontwikkelingen een belangrijke weerslag op het belang van defensie, veiligheid en de defensie-industrie. Hier zet de Europese Unie ook sterk op in door middel van een witboek over de toekomst van de Europese defensie.

Inzet 2025 – industriebeleid:

De inzet voor 2025 gaat van start met het leveren van inbreng op de reacties van het Europees Parlement en het Comité van de Regio's op de Clean Industrial Deal. De focus ligt op het verankeren van duurzaamheid alsook het stimuleren van duurzame producten. In aanloop naar herzieningen van het Europese staatsteunkader en nieuwe wetgeving zoals de Industrial Decarbonisation Accelerator Act, volgt het HNP de ontwikkelingen nauwgezet. Ook het aangekondigde *chemicals industry package* (eind 2025) en het witboek over de toekomst van de Europese defensie worden gemonitord, gezien de gevolgen van de inhoud hiervan op onder andere de defensie-industrie en haar ecosystemen, de mkb-sectoren binnen de provincies en de inzet van Europese fondsen. Vanwege de groeiende aandacht voor industrie binnen het nieuwe Europese commissiemandaat is een nieuwe HNP-werkgroep opgericht die samen met de bestuurlijke dossierhouders gezamenlijke provinciale standpunten formuleert.

Wie?

HNP-BESTUURLIJK

- Esther Rommel (NH)
- Erwin Hoogland (OV)

AFGERONDE ACTIES:

- Aangezien Industrie een nieuw HNP-dossier is, zijn er nog geen afgeronde acties

GEPLANDE ACTIES:

- Inbreng leveren aan het initiatiefrapport van het Europees Parlement ter reactie op de Clean Industrial Deal van de Europese Commissie (mei)
- Inbreng leveren aan het initiatiefadvies van het Comité van de Regio's over de Clean Industrial Deal (mei)
- Inbreng coördineren omtrent het rapport van het Europees Parlement over publieke aanbesteding (mei)
- De raadpleging over de aankomende Industrial Decarbonisation Accelerator Act uitzetten en inbreng ophalen (mei/juni)
- Inbreng leveren op het advies van het Comité van de Regio's over het Witboek "Readiness 2030" middels het schaduwrapporteurchap van Gedeputeerde Hoogland

LOBBYDOELEN:

1. Veranker de rol van decentrale overheden in het industriebeleid door een plaatsgebonden aanpak te hanteren. Regio's zijn de motoren van industriële innovatie en verduurzaming.
2. Stimuleer vraagcreatie voor schone producten door middel van concrete prikkels, zoals publieke aanbestedingsnormen en het uitwerken en verplichten van 'made in Europe' criteria.
3. Verduurzaming van industrie mag geen neveneffect zijn, maar het fundament van het Europese verdienmodel. Veranker daarom duurzaamheid and circulariteit in het Europees industriebeleid en behoud het hoge niveau van klimaat- en milieueisen vanuit de Europese Green Deal.
4. Houd bij defensie-industriebeleid oog voor strategische clusters en de mkb-sector, die een grote rol spelen in relevante ecosystemen. De dual-use van goederen en infrastructuur is essentieel, bijvoorbeeld chiptech, drone-technologie, maar ook textiel voor beschermende kleding.
5. Investeer in de verduurzaming van de industrie en de ontwikkeling dan wel opschaling van sleuteltechnologieën in regionale hotspots met voldoende EU-middelen en sterke regionale inbedding, bijvoorbeeld middels het Competitiveness Fund en de Industrial Decarbonisation Bank.
6. Zorg voor vereenvoudigde wetgeving en snellere processen met behoud van de bescherming van een duurzame leefomgeving, om het testen en opschalen van industriële concepten te faciliteren. Creëer daarbij financieringsfaciliteiten voor het opschalen van innovatieve projecten.

Digitalisering

HNP-Lobbyfiche | Mei 2025

CONTEXT

Digitalisering is urgenter dan ooit en vormt een van de topprioriteiten van de Europese Commissie voor de periode 2024–2029. De snelle technologische ontwikkelingen, internationale concurrentiedruk en de groeiende geopolitieke spanningen samen met groeiende afhankelijkheid van buitenlandse digitale systemen en technologieën maakt dat de Europese Commissie Europees beleid rond digitalisering intensiveert. Die nieuwe digitale prioriteiten richten zich op de ontwikkeling van nieuw beleid alsook op het vereenvoudigen en moderniseren van bestaande wetgeving, met als doel de Europese concurrentiekracht te versterken via technologische innovatie. Ook de bescherming van data en waarden is een essentieel onderdeel van de digitale autonomie.

Het Digitale Decennium moet ons helpen die prioriteiten en doelen te behalen: een Europa waarin burgers en professionals beschikken over digitale vaardigheden, bedrijven volledig digitaal getransformeerd zijn, hoogwaardige en veilige digitale infrastructuur breed beschikbaar is, en online publieke diensten voor iedereen toegankelijk zijn. Europese regio's spelen een vitale rol in het verwezenlijken van deze doelen om deze digitale transformatie op alle niveaus te verwezenlijken.

In 2025 staat een aantal dossiers in het werkplan van de Europese Commissie:

- Een **AI Actieplan** voor de ontwikkeling van AI-ecosystemen en het opzetten van AI-fabrieken;
- Een **nieuwe datastrategie** voor veilig en efficiënt datadelen;
- **Wetgeving voor Europees Cloud- en AI-beleid**, met aandacht voor digitale soevereiniteit;
- Een **digitaal vereenvoudigingspakket** om bestaande wetgeving uitvoerbaarder te maken voor lidstaten, regio's en bedrijven;
- Daarnaast wordt een nieuw **Meerjarig Financieel Kader (MFK)** verwacht waaronder een **Competitiveness Fund**, waarin de rol van regio's stevig geborgd moet worden alsmede de prioriteit voor digitalisering.

Provincies monitoren en signaleren actief over de aankomende voorstellen van de Europese Commissie en leveren inbreng waar wetsvoorstellen de provinciale belangen raken.

Wie?

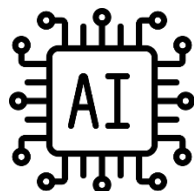
HNP-BESTUURLIJK

- Elianne Demollin (LI)
- Jan Klopman (FL)

Europese Clusters Digitalisering

In aansluiting op de nationale kernthema's rond digitalisering en de Europese agenda worden de prioriteiten voor de werkgroep geclusterd rond vier hoofdthema's: **AI, Data, Cloud en Weerbaarheid**. De interne organisatie en verdere afstemming tussen HNP, IPO en de provinciehuizen krijgt steeds beter vorm mede door de onderlinge participatie in de werkgroepen en structureel overleg. Zo geven we invulling aan de toekomstige agenda 'digitalisering' richting 2030.

Geplande acties per thema

AI

- De Europese Commissie publiceerde in april het 'AI Continent Actieplan'. Het HNP levert actief input voor het BNC-fiche. Nieuwe Europese initiatieven voor 'AI-fabrieken' worden actief gedeeld met de provinciehuizen en we volgen actief de nieuwe Europese ontwikkelingen rond de AI-infrastructuur. We zetten ons netwerk in om de regionale contacten in Brussel te versterken.
- We inventariseren hoe provincies de 'AI Act' momenteel uitvoeren. Mogelijke knelpunten geven we mee aan de Europese Commissie, vooruitlopend op de aankomende digitale vereenvoudigingspakketten voor Europese wetgeving. Ook volgen we de consultatie over toegepaste AI en leveren we waar mogelijk inbreng bij de Commissie. Zo dragen we bij aan de bewustwording over AI en aan AI-ontwikkelingen binnen de provincies.

Data

- Weloverwogen datagebruik is belangrijk voor provincies ter ondersteuning van inwoners en om regionale vraagstukken aan te pakken. Ook helpt het mee aan de geloofwaardigheid en het vertrouwen in de provincies en hun beleid. De Europese kant heeft belang via de Data Act en de ontwikkeling van Europese data ruimtes.
- De Commissie presenteert eind 2025 een nieuwe 'Data Unie Strategie' die focust op het versterken van Europa's data-ecosysteem door het verbeteren van interoperabiliteit, beschikbaarheid van data en toegang tot hoogwaardige data. We monitoren de strategie en de wetgevende voorstellen die daar uit volgen en leveren waar nodig actief gezamenlijke inbreng vanuit provincies. Daarnaast volgen we nauwgezet de evaluatie van de standaardiseringsverordening.

Cloud

- Er is nog geen overheid-brede soevereine clouddienst. Provincies en andere overheden zijn afhankelijk van niet-Europese leveranciers.
- We onderzoeken waar provincies nu tegenaan lopen bij cloudvragen en oplossingen. We leveren de provinciale aandachtspunten aan bij de Europese instellingen voor het aankomende voorstel voor een Europese Cloud verordening.

Weerbaarheid

- De digitale transitie neemt reële risico's met zich mee voor provincies, denk aan cyberaanvallen of storingen. We volgen nauwgezet de implementatie van Europese cyberveiligheid-wetgeving door provincies en monitoren de aankomende herziening van de 'Cybersecurity Act'.
- Om het belang van digitale weerbaarheid voor regionale overheden aan te stippen, verkennen we de organisatie van een evenement in Brussel met Europese stakeholders over het belang van cyberweerbaarheid voor decentrale overheden.

LOBBYDOELEN:

1. Focus op werkbare invulling van de Europese digitaliseringsambities, zodat EU-wetgeving en kaders uitvoerbaar blijven voor provincies.
2. We sturen op vroegtijdige duiding van de impact van nieuwe Europese wetgeving voor provincies.
3. We zorgen voor de regionale stem en voor maatwerk bij het opstellen van Europese kaders voor AI, Data, Cloud en Weerbaarheid.
4. Digitalisering is een thema dat ook voorkomt in veel inhoudelijke dossiers. Provincies vragen mede daarom in Europa aandacht voor het belang van digitalisering in andere opgaven zoals o.a. bij energie, landbouw en mobiliteit.